

8. LOV OG FORSKRIFTER

Utdrag fra Lov om universiteter og høyskoler av 1.4.2005 er inntatt sist i kapitlet.

NTNUs "Opptaksforskrift" av 7.12.2005 er inntatt i sin helhet.

NTNUS "Forskrift om studier" av 7.12.05 er også inntatt i sin helhet. Utfyllende regler for realfagene til NTNUs forskrift om studier er innarbeidet i forskriftens tekst der de "hører hjemme" (med **fete typer**).

Utfyllende regler for realfagsstudiene ved NTNU

Disse reglene er gitt i hht til § 45 i "Forskrift om studier" (Studieforskriften). Utfyllende regler ble vedtatt av dekanene på Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektronikk, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for naturvitenskap og teknologi 21. juli 2006. De er innarbeidet i teksten til Studieforskriften slik at etter hver paragraf i Studieforskriften, kommer den utfyllende regelen hvis en slik er vedtatt for denne paragrafen. Utfyllende regler er skrevet med **fete typer**. Det er kun teksten med fete typer nedenfor (i kap 8.1 og 8.2) som er vedtatt av dekanene fellesskap. Selve Studieforskriftene er vedtatt av NTNUs Styre. I tillegg til utfyllende regler til studieforskriften fattet dekanene også "vedtak om studieplaner". Disse er gjengitt i kap.8.2 og gjelder for realfagsstudiene ved NTNU. En innledning som bl.a. beskrev arbeidet som førte fram til de utfyllende reglene er *ikke* gjengitt nedenfor. Under kap 8.2 gjengis også vedtak om studieplaner og studieadministrative forhold fattet av dekanus ved **ett** fakultet. Slike vedtak gjelder kun studenter ved det aktuelle fakultetet.

8.1 FORSKRIFT OM STUDIER VED NTNU

Fastsatt av Styret ved NTNU 7. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-3, § 3-4, § 3-5, § 3-9, § 3-10 og § 5-3. Endret ved forskrift 24 jan 2006 nr. 120. Endret fra studieåret 2006/2007 jf. forskrift 24 jan 2006 nr. 120.

Utfyllende regler til:

Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) av 07.12.2005 for realfagsstudiene som Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektronikk (IME), Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) og Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) ved NTNU har ansvar for.

Vedtatt av dekanene ved IME-, IVT- og NT-fakultetene med hjemmel i Forskrift om studier ved NTNU, § 45.

Utfyllende regler til de enkelte paragrafer i Studieforskriften er i det følgende satt inn i Studieforskriftens tekst, paragraf for paragraf, der en har funnet behov for utfyllende regler og er merket **UTF §...**

Teksten til de utfyllende regler er i sin helhet skrevet med **fete typer** og skiller seg derved fra -teksten i selve Studieforskriften.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Virkeområde og formål

1. Forskriften gjelder for alle studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
2. Forskriften gir regler om organisering av studier, gjennomføring av vurderinger, krav for tildeling av grader og bestemmelser om universitetets og studentenes rettigheter og plikter ved NTNU. Forskriften skal sikre en forsvarlig gjennomføring av studiene og vurderingene ved NTNU.

UTF § 1. Virkeområde og formål

- a) **Utfyllende regler til Studieforskriften for NTNU for realfagstudiene ved Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektronikk, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for naturvitenskap og teknologi gjelder for bachelorprogram, masterprogram så vel som årsstudier og studier av enkeltemner opprettet til bruk for slike programmer, som de tre nevnte fakulteter har ansvaret for. De gjelder også for de internasjonale masterprogrammer i realfag ved de tre nevnte fakultetene så langt det er hensiktsmessig.**
- b) **Utfyllende regler for realfagstudiene gjelder t.o.m. vårsemesteret 2007 også for studenter tatt opp til studier i matematisk-naturvitenskapelige fag ved NTNU med det mål å oppnå cand. scient.-grad, så lenge de ikke er i konflikt med Forskrift om grader innen matematisk-naturvitenskapelige fag ved NTNU.**

§ 2. Definisjoner

Avsluttende eksamen En vurderingsform som normalt er lagt til slutten av semesteret og som blir gjennomført under kontrollerbare forhold. Når avsluttende eksamen blir holdt, er det som regel den siste vurderingen av studenten i et emne eller en emnegruppe.

Emne Den minste enheten en student kan vurderes i og som fører til en slutt-karakter. Emnet er gitt et omfang målt i studiepoeng. Emnet inneholder aktiviteter som kan danne grunnlag for vurdering. Aktivitetene kan være obligatoriske.

Fag Samling av emner under én felles betegnelse i en studieplan.

Hovedprofil Emner som gjennom studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre slik at de omfatter og går ut over grunnivået i et studieprogram. Dersom et masterprogram bygger på en fullført bachelorgrad, inneholder hovedprofilen det faglige grunnlaget for opptak til masterprogrammet i det faget.

Sluttkarakter Den karakteren som settes i et emne eller en emnegruppe, basert på alle karaktergivende vurderinger som til sammen inngår. Delkarakterene er vektet slik emnebeskrivelsen fastsetter.

Studiepoeng Mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.

Studieprogram Et sett emner som utgjør en studiemessig helhet, som studenter tas opp til, får studierett til og som fører fram til en grad.

Studieretning En faglig spesialisering innenfor et studieprogram, beskrevet i studieprogrammets studieplan.

Vurdering De tilbakemeldingene som gis en student på prestasjonene han/hun utfører i et emne eller en emnegruppe og som fører til en karakter.

Årsstudium Strukturerte emnegrupper á 60 studiepoeng med eget opptak.

Når forskriften viser til universitetsloven, menes lov 1. april 2005 nr. 15 om universitet og høyskoler.

Kapittel 2. Studierett og utdanningsplan

§ 3. Opptak

For opptak gjelder de til enhver tid gjeldende forskrifter fastsatt av departementet og NTNUs egne forskrifter om opptak.

§ 4. Studierett og studieprogresjon

1. Opptak gir studierett til emnene i studieprogrammet, årsstudiet eller enkeltemner som studenten er tatt opp til. Studieretten gir adgang til de emnene som er spesifisert i utdanningsplanen etter den progresjonen som fakultetet har godkjent. Studieretten gjelder fra den dagen NTNU mottar studentens bekreftelse på opptaket.
2. Studieretten opphører når
 - studenten oppfyller kravene for tildeling av vitnemål for fullført studieprogram
 - studenten har fullført årsstudiet
 - studentens studieprogresjon er for lav etter nr. 3 eller 5
 - studenten selv bekrefter at han/hun trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført
 - studenten ikke har betalt semesteravgift innen fristen, jf. § 6.
3. I studieprogram som er inndelt i årskurs/-kull, kan en student ikke stå igjen med mer enn 22,5 studiepoeng fra de to foregående årskurs/-kull for å gå videre i neste årskurs. Studenter som skal gå videre til 4. årskurs/-kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. årskurs/-kull. Studenter som skal gå videre til 5. årskurs/-kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. og 2. årskurs/-kull, og studenter som skal gå videre til 6. årskurs/-kull kan ikke gjenstå med emner fra 1., 2. og 3. årskurs/-kull.

For å videreføre studieretten i disse studieprogrammene kan en student ikke stå igjen med mer enn 22,5 studiepoeng og ikke bruke mer enn 2 år i samme årskurs/-kull. Tiden i hvert årskurs/-kull skal korrigeres for permisjoner og ut fra en eventuell redusert studieprogresjon (deltidsstudier), som må være godkjent i utdanningsplanen, jf. § 5, § 7 og § 8.

Det skal fremgå av studieplanen om studieprogrammet er inndelt i årskurs/-kull, jf. § 14 nr. 1.

Studenter som søker nytt opptak til samme studieprogram vil, når innpassing skal skje, få medregnet eventuell tidligere studietid i det årskursset/-kullet studenten blir plassert i. Det samme gjelder dersom det er stor grad av likhet mellom det studieprogrammet studenten har søkt opptak til

- og det studieprogrammet studenten har eller har hatt studierett til. Det kan gjøres unntak fra denne bestemmelsen dersom det er gått mer enn 3 år siden studieretten opphørte. Rektor fatter vedtak.
4. Fakultetet selv fatter vedtak om opphør av studieretten ut fra disse bestemmelsene. Fakultetet selv kan i spesielle tilfeller ved f.eks. sykdom, større familiære vansker, når størstedelen av studiet er gjennomført, ved særlige faglige forhold (oppflytting) eller andre tungtveiende grunner dispensere fra bestemmelsene i nr. 3. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å treffe vedtak i dispensasjonssaker.
 5. Student som ikke går inn under nr. 3, mister studieretten dersom han/hun ikke har avlagt studiepoeng i løpet av et studieår i det studieprogrammet eller årsstudiet studenten har fått studierett til. Dette gjelder ikke hvis studenten har meldt seg til og møtt til en eller flere eksamener i studieprogrammet eller årsstudiet eller dersom det er avtalt i utdanningsplanen at studenten ikke skal avlegge studiepoeng. Fakultetet selv fatter vedtak om opphør av studieretten.
 6. En student som er tatt opp til et studieprogram og som følger dette med normal studieprogresjon (uten korreksjon for permisjoner og redusert studieprogresjon) har krav på at programmets faglige mål, nivå og struktur ikke endres i den tiden han/hun har studierett til programmet. Studenten må likevel akseptere at det kan bli endringer i programmets emner og oppbygging så lenge dette ikke medfører at studenten blir forsinket i sin progresjon.
 7. En student som er tatt opp til et studieprogram, årsstudium eller enkeltemner ved NTNU, har rett til å melde seg til vurdering i andre emner hvis han/hun fyller kravene til det. Studenten har også rett til å følge undervisning i emner utenfor studieprogrammet eller årsstudiet dersom adgangen til emnene ikke er begrenset. Disse rettighetene har studenten også etter at studieprogrammet er fullført.

UTF § 4.4. Opphør av studierett

Før tverrfakultære studieprogram fatter det fakultetet som er ansvarlig for programmet vedtak om opphør av studieretten.

UTF § 4.5.

Hvilke studieprogram går inn under § 4.5.

Studieprogrammene som fører fram til bachelorgrad i realfag og mastergrader innen realfagene går inn under § 4.5

Tidsramme for masterstudiet. (se også kap. 8.2)

Normert studietid for et fulltids, toårig masterstudium er fire semestre, regnet fra det semesteret opptaket til masterstudiet gjelder for. Tidspunktet for når masterstudiet skal være avsluttet, skal nedfelles i avtalen om masterstudiet/utdanningsplanen som inngås med studenten. Før dette tidspunktet skal alle eksamener som inngår i mastergraden, med unntak av et eventuelt spesialpensum (se også UTF § 23), være bestått og masteroppgaven innlevert til bedømmelse. Tidspunktet for avslutningen av masterstudiet skal være senest ved utløpet av studiets 4. semester. Dato for innlevering av masteroppgaven nedfelles i den enkelte students

masteravtale/utdanningsplan. Fakultetet selv fastsetter siste dato for hvert semester. De datoene som fakultetet bestemmer tas inn i studieplanen.

Hvis masterstudiet ikke er avsluttet innen den fristen som er satt, og det ikke foreligger søknad om utsatt frist med henvisning til gyldig grunn, ansees kandidaten som ikke å ha bestått mastereksamen og mister studieretten på programmet. *Dette gjelder også om masteroppgaven er levert.* Gyldige grunner for utsettelse kan være de samme grunnene som gjelder for utsettelse av innlevering av masteroppgaven (se UTF § 20.3). Hvis gyldig grunn påstås, kreves det skriftlig dokumentasjon eller redegjørelse, og ny plan for fullføring. Fakultetet, eller det organ fakultetet bemyndiger, avgjør søknaden etter innstilling fra instituttet. Når grunnen til forlengelse er undervisningsoppgaver, organiserte studentaktiviteter eller omsorgsarbeid skal forlengelsen gis i tilsvarende fulltidsekvivalenter for den angitte årsaken. Den innvilgede forlengelsen har ikke innvirkning på evalueringen av oppgaven.

UTF § 4.6.

I tilfeller hvor studieprogrammet gir anledning til fritt å velge emner i enkelte semestre, må valgene likevel foretas slik at det ikke medfører kollisjon av eksamensdager og obligatorisk undervisning. Eventuelle krav om forkunnskaper til det valgte emnet må være dekket.

UTF § 4.7.

En student som blir fratatt studieretten til et program etter § 4.5 mister også retten til å følge undervisning og ta eksamen i emner som er utenfor programmet.

§ 5. Utdanningsplan

Fakultetet og studenter, som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer, skal innen utløpet av første semester inngå utdanningsplan. Utdanningsplanen kan endres etter avtale med fakultetet. Utdanningsplanen er en gjensidig avtale mellom studenten og NTNU om plikter og ansvar begge parter har for studentens studieløp og plikter og ansvar studenten har overfor sine medstudenter. Utdanningsplanen viser innholdet og progresjonen i den planlagte utdanningen for studenten, jf. § 6 nr. 2.

UTF § 5. Utdanningsplan

I utdanningsplanen kan tidligere beståtte emner fra NTNU og emner fra andre institusjoner erstatte det aktuelle programmets emner, så fremt disse emnene vil gi fritak etter vanlig innpassingspraksis. Fakultetet selv avgjør dette. Emner som ikke vil gi fritak etter vanlig innpassingspraksis, men som kan ha en tilsvarende faglig funksjon i studieprogrammet, kan godkjennes av fakultetet etter faglig vurdering ved vedkommende institutt. (se også Studieforskriftens §§ 15 og 16).

Utdanningsplan for masterstudiet

Det skal inngås avtale om utdanningsplan for masterstudiet.

Så snart som mulig etter at studenten er tatt opp på studieprogrammet og senest innen utgangen av studentens første semester, skal studenten og instituttet som er ansvarlig for studiet, inngå en avtale om utdanningsplan for masterstudiet. Avtalen mellom institutt og student legges til grunn for avtalen om utdanningsplan mellom fakultet og student. Avtalen skal inneholde:

- tidspunkt (dato) for innlevering av oppgaven
- tidspunkt (dato) for avslutning av studiet
- tidspunkt for uttak av oppgaven hvis oppgaven ikke tas ut ved studiestart
- oversikt over faglig grunnlag for opptaket
- opplysninger om institutt, studieprogram og studieretning/hovedprofil innenfor studieprogrammet
- masteroppgavens tema og tittel så langt mulig på avtaletidspunktet
- masterstudiets pensum så langt mulig på avtaletidspunktet
- en plan for avsluttende eksamen i studiets emner og tidspunkt for evt. utenlandsopphold

§ 6. Registrering

1. Studenter med studierett ved NTNU plikter å registrere seg og betale semesteravgift ved NTNU hvert semester innen de frister rektor fastsetter. Fristene skal kunngjøres i studiehåndboka og på NTNUs nettsider. Studenter som ikke betaler semesteravgift innen fristen, i samsvar med forskrift 12. februar 2001 nr. 153 om studentsamskipnader § 10, mister studieretten. Fakultetet selv fatter vedtak om opphør av studierett på grunn av manglende betaling av semesteravgift.
2. For studenter som har inngått utdanningsplan, skal registreringen fastsette og bekrefte opplysningene i utdanningsplanen for inneværende semester om
 - hvilke emner studenten skal følge undervisning i
 - hvilke emner studenten melder seg til vurdering i
 - eventuelle andre aktiviteter, fastsatt i studieprogrammet som studenten skal delta i
 - andre opplysninger som kan justeres og har betydning for progresjonen i eget studium.
3. Studenter som ikke er pålagt å inngå utdanningsplan eller ennå ikke har inngått utdanningsplan, har tilsvarende plikt til å registrere seg. Registreringen skal vise hvilke emner studenten skal følge undervisning i og skal vurderes i det semesteret.
4. Registrering gir adgang til de ressursene NTNU tilbyr for at studenten skal kunne gjennomføre sine emner det semesteret.

§ 7. Permisjon

1. Fakultetet avgjør søknad om permisjon. Permisjon fra studiene gis fortrinnsvis for et helt studieår. For kortere tidsrom gis permisjon til utgangen av et semester. En student må ha gjennomført mer enn 30 studiepoeng av emnene som inngår i studieprogrammet for å søke permisjon uten

- å grunngi søknaden.
2. Fakultetet kan innvilge søknad om permisjon ut over ett år dersom det foreligger dokumenterte særskilte behov eller tvingende grunner, som f.eks. sykdom, omfattende omsorgsansvar, militærtjeneste, siviltjeneste.
 3. Studenten må godta at det kan bli gjort endringer i studieprogrammet i løpet av permisjonstiden.

UTF § 7. Permisjon

For permisjoner som gjelder et helt studieår skal søknad om permisjon normalt leveres innen 1.september for det aktuelle studieåret.

Permisjon fra masterstudiet.

a) Det gis normalt ikke permisjon fra to-årige masterstudier og fra de to siste årene i femårige masterstudier.

b) Permisjon fra masterstudiet kan gis når det er tvingende grunner for det og etter søknad. Grunner kan være egen sykdom, nært familiemedlems sykdom, omsorg for egne barn, tvungen verneplikt, tyngende verv i studentpolitiske organ eller liknende, eller av andre tvingende velferdsgrunner. Slik permisjon kan også gis når det er faglig velbegrunnet (for eksempel engasjement i faglig relevant arbeid/prosjekt). Slik permisjon kan gis for det tidsrommet som ansees nødvendig. Avtalen om masterstudiet justeres i samsvar med eventuelle vedtak om permisjon.

Ved permisjon lengre enn ett år for 60 sp oppgaver og lengre enn ett halvt år for 30 sp oppgaver, kan det vurderes om det skal gis ny oppgave.

§ 8. Deltidsstudier

Studiene ved NTNU kan gjennomføres som deltidstudier etter avtale med fakultetet. Prosentvis andel av normert studieprogresjon skal angis i utdanningsplanen.

UTF § 8. Deltidsstudier

Fakultetet avgjør søknad om deltidstudier. Det kan bare avtales utdanningsplaner som inneholder tilnærmet 75%, 50% eller 25% av normal studieprogresjon.

Deltidsstudier i masterstudiet:

Deltidsstudier for hele masterstudiet kan bare innvilges ved valg av 60 /45 studiepoengs oppgaver.

Ved valg av 30 studiepoengs oppgaver kan deltidstudium normalt bare innvilges for pensumdelen av studiet.

Minste arbeidsbelastning er 50% av normal studieprogresjon.

Masterstudiet forlenges tilsvarende deltidandelen, og dette nedfelles i studentens utdanningsplan.

§ 9. Studenter uten studierett

1. Den som ikke er tatt opp som student, har rett til å melde seg til vurdering i et emne i samsvar med universitetsloven § 3-10. Fakultetet avgjør om vilkårene for oppmelding til vurdering er oppfylt og kan gi nærmere regler om adgangen til å gå opp til vurdering uten å være tatt opp som student.
2. Rektor kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slik vurdering. Rektor kan også fastsette at de som ikke er tatt opp som studenter til et emne, skal betale eksamensavgift som skal dekke institusjonens merutgifter ved å vurdere denne gruppen.

UTF § 9. Rett til vurdering for studenter uten studierett

Rett til å melde seg til vurdering uten studierett gjelder bare i emner uten obligatoriske aktiviteter og i tilfeller hvor studenten har eventuelle obligatoriske forkunnskaper fra annet lærested.

§ 10. Undervisning - delegering etter universitetsloven § 3-8

1. Fakultetet selv kan bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter dersom forelesningens art tilsier det, jf. universitetsloven § 3-8 nr. 2.
2. Fakultetet selv kan bestemme at andre enn emnets studenter skal få delta på kurs og øvelser når det er ledig kapasitet.

§ 11. Bortvisning, utestengning - delegering etter universitetsloven § 4-8 nr. 1

1. Fakultetet selv kan gi en student som opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, skriftlig advarsel om at forslag om bortvisning vil bli fremmet for Styret dersom den klanderverdige atferden fortsetter. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har rektor denne myndigheten.
2. Fakultetet selv kan gi en student skriftlig advarsel om at forslag om utestenging vil bli fremmet for Styret dersom studenten ikke respekterer bortvisning vedtatt av Styret. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har rektor denne myndigheten.
3. Vedtak om skriftlig advarsel kan påklages til Den sentrale klagenemnd ved NTNU.

Kapittel 3. Studienes organisering

§ 12. Studieåret

1. Studieåret er på 40 uker og er delt i to semestre. Høstsemesteret er på 19 uker. Høstsemesteret er avsluttet før årsskiftet. Vårsemesteret er på 21 uker.
2. NTNUs styre kan godkjenne at studieprogram ved NTNU kan avvike fra den ordinære struktureringen beskrevet i nr. 1 dersom studieåret til sammen utgjør minst 40 uker og studieprogrammet har et studieopplegg som gjennomføres frittstående fra andre studier ved NTNU.

§ 13. Studieprogram

1. Studieprogrammene ved NTNU er organisert etter følgende ulike modeller, ved at de:
 - fører til en bachelorgrad med et innhold som skal kunne bygges ut til en mastergrad
 - gir et integrert studieløp fram til en mastergrad eller en profesjonsgrad
 - fører til en mastergrad som bygger på en fullført bachelorgrad eller tilsvarende.

Styret oppretter og nedlegger studieprogram. Når styret oppretter et nytt studieprogram, skal Styret samtidig fastsette hvilket fakultet som skal administrere studieprogrammet.
2. Studieprogrammene har en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 studiepoeng. Alle studieprogram til 5-årige integrerte mastergrader skal også tilfredsstillere kravene til bachelorgrad.
3. Studieprogrammene bygges opp av emner. Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Emnene kan være obligatoriske eller valgfrie i studieprogrammet. Fakultetet oppretter og nedlegger emner. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret denne myndigheten. Oppretting av emner som forutsetter økt basisuttelling i modellen for fordeling av den statlige bevilgningen må vedtas av Styret.
4. Alle studieprogram som fører til lavere grad og integrerte studieprogram som fører til høgre grad eller profesjonsgrad, skal inneholde tre fellesemner:
 - a) Ex.phil. på 7,5 studiepoeng som skal være likt for alle studenter ved NUNT. Ex.phil. tilpasses ulike fagområder gjennom varianter der inntil 1/3 av innholdet er forskjellig. Det går fram av studieplanen hvilken variant som inngår i studieprogrammet.
 - b) Examen facultatum på 7,5 studiepoeng som er fakultetsspesifikt. Emnet kan inngå som en del av hovedprofilen og skal legges til første studieår.
 - c) Perspektivemne på 7,5 studiepoeng, som skal ha et faglig perspektiv ut over studieprogrammets hovedprofil. Rektor fastsetter nærmere bestemmelser for fellesemnene etter forslag fra Utdanningsutvalget.

UTF § 13.1 Endringer i studieprogrammenes studieplaner

Ved endringer i studieprogrammenes studieplaner, som kan ha konsekvenser for allerede opptatte studenters progresjon, skal det lages overgangsordninger som sikrer at studentene ikke blir forsinket. Disse beskrives i studieplanene.

UTF § 13.3 Nedleggelse av emner

Når et emne er nedlagt skal det arrangeres eksamen i det nedlagte emnet i de to påfølgende semestrene etter at emnet ble undervist ordinært for siste gang. Hvis nedleggelsen skyldes endringer av emnekoder eller andre endringer uten faglig betydning, slik at et nytt tilsvarende emne umiddelbart opprettes, skal det likevel ikke arrangeres eksamen i det nedlagte emnet.

§ 13a. Årsstudium

Rektor oppretter og nedlegger årsstudier etter forslag fra Utdanningsutvalget. Rektor fastsetter hvilket fakultet som skal administrere årsstudiet.

§ 14. Studieplan og emnebeskrivelser

1. Alle studieprogram er beskrevet i en studieplan. Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret studieplanen. Studieplanen skal gi opplysninger om eventuelle opptakskrav og rangeringsregler for studieprogrammet. Studieplanen skal fastsette:
 - studieprogrammets læringsmål og profesjonsmål eller yrkesmål
 - eventuelle anbefalte forkunnskaper for studieprogrammet
 - hvilket fakultet som administrerer studieprogrammet
 - hvilke emner som inngår i studieprogrammet
 - studieprogrammets omfang i studiepoeng
 - hvilke emner som til sammen oppfyller kravet til hovedprofil
 - oppbyggingen av studieprogrammet, om studieprogrammet er inndelt i årskurs/-kull, studieretninger, hva som er fellesemner, hva som er obligatorisk og valgfritt, og rekkefølgen på emnene
 - mulighetene for utveksling med utenlandske læresteder
 - andre bestemmelser av betydning for gjennomføring og kvalitetssikring
 - overgangsordninger ved endring av studieplanen.
2. Alle emner skal være beskrevet i en emnebeskrivelse. Fakultetet skal utarbeide emnebeskrivelsene for egne fagområder. Hver emnebeskrivelse skal inneholde:
 - læringsmål
 - faglig forutsetning for å bli tatt opp til emnet
 - faginnhold
 - læringsformer
 - emnets omfang i studiepoeng
 - undervisningsomfang
 - eventuell obligatorisk undervisning
 - hvilke aktiviteter som inngår, omfanget av dem og hvilke som er obligatoriske. f.eks. metodekurs, øvinger, praksis, feltkurs, ekskursjoner, laboratoriearbeid, gruppeoppgaver, semesteroppgaver, andre skriftlige oppgaver, kunstneriske framføringer
 - faglige krav for å bli vurdert
 - hvilke aktiviteter som skal vurderes underveis og som skal inngå i slutt-karakteren
 - organisering av eventuell avsluttende eksamen (hvor ofte, når i semesteret, dato e.l.)
 - eventuelle hjelpemidler ved avsluttende eksamen
 - vurderingsform og karakterskala for de enkelte delvurderingene
 - vektning av delvurderingene som inngår i slutt-karakteren.

UTF § 14.1***Perspektivemner***

En liste over hvilke perspektivemner som anbefales for realfagsprogrammene tas inn i studiehandboken.

Faglig minstekrav for opptak til masterstudiet

Eventuelle faglige minstekrav for opptak til masterstudiet skal kunngjøres i studieplanen for de aktuelle studieprogrammer. Se Opptaksforskriftens § 19, nest siste ledd. Se også siste ledd under "Pensum i mastergraden".

Pensum i mastergraden

Det skal stilles særskilte krav til faglig nivå på emner som skal inngå som en del av mastergraden.

Pensum i mastergraden skal i utgangspunktet bestå av emner på høyt nivå (3000- eller 8000-emner) på minst 30 studiepoeng i tillegg til "Eksperter i team". Elementære emner (emner på 1000 – nivå) kan ikke inngå. Emner på 2000-nivå kan kun brukes i den grad fakultetet selv bestemmer. Eventuelle bestemmelser om dette inntas i studieprogrammets studieplan.

For pensum i femårige masterprogram, som primært er opprettet for å kvalifisere for læreryrket, kan fakultetet selv gjøre unntak fra regelen om at minst 30 sp skal være på 3000-eller 8000-nivå. Eventuelle bestemmelser om dette inntas i studieprogrammets studieplan.

Emnene i mastergraden skal i utgangspunktet være ordinære, studieplan-festede emner. Emner av et omfang på inntil 15 sp (inkludert eventuelt spesialpensum) kan likevel være opprettet for enkeltstudenter når det er vanskelig å finne relevante studieplanfestede emner. Slike emner skal likevel knyttes til eksisterende emnekoder reservert til dette bruk.

Emner som inngår i masterpensumet skal i utgangspunktet være fra realfagene eller realfagsemner fra teknologistudiene. Ved tvil bestemmer fakultetet selv hva som er realfagsemner. Når masteroppgaven er tverrfaglig eller fagdidaktisk kan likevel emner av et omfang på opptil 22,5 sp være fra andre fag enn realfagene. Disse emnene skal likevel ha en klar faglig relevans i forhold til masteroppgaven og programmets faglige profil. Fakultetet, eller den det bemyndiger, kan gi nærmere regler om dette som inntas i studieprogrammets studieplaner.

Eksterne emner som skal inngå i masterpensumet må ha en vurderingsordning av en kvalitet som svarer til de ordninger som finnes ved NTNU.

Studenter som er tatt opp til masterprogram med bakgrunn i andre bachelorprogram enn det som i hht. til studieplanen skal danne grunnlag for det aktuelle masterprogrammet kan bruke inntil 22,5 studiepoeng av masterstudiet til en faglig tilnærming til det masterstudiet de blir tatt opp til. Det forutsettes likevel at bachelorgraden har en hovedprofil som er

relevant for det aktuelle masterstudiet. Blant disse 22,5 studiepoengene kan det ikke inngå emner på 1000-nivå. Emner på 2000 -nivå kan brukes når disse har et faglig nivå som gjør dem egnet som elevatoremner, dvs at de både kan inngå i en bachelor- og en mastergrad. Fakultetet selv kan gi regler om dette og tas inn i studieprogrammets studieplan.

Spesialpensum

Ved den avsluttende mastereksamen etter pkt A) og i noen tilfeller etter pkt B) i Utfyllende regler til Studieforskriftens § 23, avsnitt om avslutning av mastergrad, skal det eksamineres i et spesialpensum. Spesialpensumet skal være enten 7,5 studiepoeng eller 15 studiepoeng og kan bestå av ett eller to emner. Hvilken ordning som skal anvendes fastsettes i studieplanen for programmet.

§ 15. Innpassing

1. Fakultetet avgjør søknader om innpassing til videre studier på grunnlag av eksternt utdanning eller realkompetanse etter universitetsloven § 3-5. Det forutsettes at den eksterne utdanningen er godkjent som utdanning på universitets- og høyskolenivå.
2. Fakultetet avgjør søknader om godkjenning som faglig jevn god med grad eller utdanning etter universitetsloven § 3-5.

UTF § 15. Innpassing av tidligere utdanning.

Vurdering av utdanning som tilsvarende bachelorgrad som grunnlag for opptak til masterprogram (jfr. Studieforskriftens § 20, pkt 1), gjøres normalt kun for avsluttede, treårige utdanninger. Når særskilte grunner taler for det kan deler av utdanninger og deler av utdanning sammen med realkompetanse likevel vurderes. Utdanningene må uansett sammenlagt svare til en bachelorgrad i omfang, faglig innhold og faglig nivå. Fakultetet selv avgjør slike saker. Søknad om innpassing må leveres 3 måneder før semesterstart for det semesteret innpassingen skal gjelde for.

§ 16. Fritak for vurdering

1. Fakultetet skal gi fritak for avsluttende eksamen, prøve eller annen vurdering når studenten kan dokumentere at tilsvarende vurdering er gjort ved NTNU eller en annen institusjon. Fakultetet kan også gi fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen, prøve eller annen vurdering, eller på grunnlag av dokumentasjon av realkompetanse, jf. universitetsloven § 3-5. Ved behandling av søknad om fritak skal fakultetet ta hensyn til tidligere undervisning og vurdering vedrørende nivå, omfang og innhold.
2. Studenten sender søknaden til det fakultetet som administrerer studieprogrammet han/hun har studierett til.

UTF § 16. 1 Fritak for vurdering, første setning.

Fritak for vurdering i et emne skal gis når det emnet som ligger til grunn for søknaden har samme faglige nivå som det NTNU-emnet det vurderes mot og skal i hovedsak dekke de sentrale, faglige temaene. For at det skal gis fritak for vurdering, må emnene overlappe, faglig, nivå- og omfangs-

messig, minst 50%. Hvis det inngår laboratorieøvinger, feltkurs eller andre praktiske øvinger i NTNU-emnet, må emnet som ligger til grunn for vurderingen om fritak også inneholde liknende praktiske øvinger av omtrentlig samme omfang. Søknad om fritak må leveres 3 måneder før semesterstart for det semesteret fritaket skal gjelde for.

§ 17. Reduksjon i studiepoeng

Dersom en student blir vurdert i emner der innholdet helt eller delvis dekker hverandre, skal summen av studiepoengene for disse emnene reduseres. Fakultetene vurderer omfanget av reduksjonen i hvert enkelt tilfelle. Er noen av emnene studenten har tatt ved NTNU obligatoriske, skal reduksjonen gjøres i de ikke-obligatoriske emnene. For øvrig skal reduksjonen gjøres i det eller de emner som fører til den gunstigste karakteren for studenten. Det skal framgå av karakterutskriften eller vitnemålet hva grunnlaget for reduksjonen er.

UTF § 17. Studiepoengreduksjon

Obligatoriske og anbefalte emner som inngår i ett og samme studieprogram skal ikke gi studiepoengreduksjon. Ved kombinasjon av eksterne emner med NTNU-emner, gamle og nye NTNU-emner eller ved bruk av valgfrie emner i et program, kan det likevel oppstå studiepoengreduksjon.

Kapittel 4. Grader

§ 18. Tildeling av grad

Fakultetene tildeler grader med rett til tilsvarende tittel i samsvar med den ansvarstildelingen Styret fastsetter når det godkjenner nye studieprogram.

§ 19. Bachelorgrad

1. Fakultetet tildeler bachelorgraden på grunnlag av et gjennomført studieprogram eller et fritt valg av emner når en student har fullført studieløp med et omfang på minst 180 studiepoeng. I de 180 studiepoengene skal det inngå:
 - en hovedprofil på minst 80 studiepoeng, der studieplanen definerer kravet for hovedprofilen
 - fellesemner på 22,5 studiepoeng, jf. § 13 nr. 4.
2. Dersom bachelorgraden ikke bygger på et tilrettelagt studieprogram, tildeler det fakultetet graden der hovedprofilens faglige innhold hører til. Har studenten en grad der mer enn én hovedprofil inngår, velger studenten selv hvilket av de faglig relevante fakultetene som skal tildele graden.

UTF § 19.1 Krav til bachelorgrad - hovedprofil

Hovedprofilen for et studieprogram defineres i studieplanen for hvert enkelt program ved at de obligatoriske og eventuelle valgbare emnene i hovedprofilen listes opp.

Et eventuelt årsstudium kan utgjøre en del av hovedprofilen i et bachelorprogram når dette framgår av studieprogrammets studieplan.

Emner som er opprettet til bruk i det praktisk pedagogiske studiet kan ikke inngå i hovedprofilen i bachelorstudiet. Fagdidaktiske emner med realfagsemnekoder kan likevel inngå i hovedprofilen i bachelorprogram som skal danne det faglige grunnlaget for opptak til skolerettede eller fagdidaktisk orienterte masterprogram.

§ 20. Mastergrad

1. For å bli tatt opp til et masterprogram som bygger på en lavere grad, må studenten
 - ha oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende
 - ha bestått vurderinger i minst 80 studiepoeng i fagområdet til den aktuelle mastergraden, spesifisert i studieplanen for det aktuelle masterprogrammet
 - ha oppfylt øvrige opptakskrav fastsatt i studieplanen for masterprogrammet.For opptak til erfaringsbasert masterprogram gjelder ikke andre strekpunkt. I stedet kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.
2. For å få tildelt en mastergrad må studenten
 - enten tilfredsstillende opptakskravene til masterprogrammet og i tillegg ha bestått relevante studier på minst 120 studiepoeng, der studieplanen kan angi at inntil 30 studiepoeng kan erstattes av relevant praksis
 - eller ha fullført et sammenhengende studieløp normert til 300 studiepoeng, der kravene til bachelorgraden er inkludert.
3. I masterprogrammene etter nr. 2 skal det inngå en masteroppgave som i omfang er minst 30 studiepoeng, men ikke mer enn 60 studiepoeng.
4. For å få tildelt mastergrader som er normert til mindre enn 90 studiepoeng, må kravene som er spesielt fastsatt for disse studieprogrammene være oppfylt.

UTF § 20.3 *Omfang på masteroppgaven*

Masterstudiets selvstendige arbeid; masteroppgaven, skal normalt ha et omfang på 60 studiepoeng. Det kan likevel fastsettes i studieplanen at masteroppgaver på 45 eller 30 studiepoeng kan benyttes. Masteroppgaver med et omfang på 30 studiepoeng kan kun benyttes i de integrerte, femårige mastergradsprogrammene opprettet for å kvalifisere for læreyrket.

Masteroppgaver i masterprogram som ikke-realfagsfakulteter har ansvar for, og som ligger under bestemmelsene i “Utfyllende regler for realfagstudiene ved NTNU”, kan ha et omfang på 30 studiepoeng hvis det er hjemlet i praksis eller på annen måte ved dette andre fakultetet.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere har vært belønnet med eller inngått i en grad ved norsk eller utenlandsk universitet, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som masteroppgave når disse etter sitt innhold utgjør et hele.

Masteroppgaven er normalt individuell, og alle studenter som er tatt opp til masterstudiet har krav på individuell oppgave.

Uttak av masteroppgaver i femårige masterstudier

Det kreves at eksamener i alle obligatoriske og valgbare emner som inngår i studieplanen/studentens godkjente utdanningsplan for studiets tre første år skal være bestått før det semesteret masteroppgaven tas ut.

Veiledning under masterstudiet

Masterstudiet er et veiledet studium. Alle masterstudenter skal ha en ansvarlig veileder. Ansvarlig veileder skal være ansatt i en fast vitenskapelig stilling på det instituttet som er ansvarlig for masteroppgaven. Andre kan delta i veiledningen. Oppgaven kan utføres helt eller delvis på et annet institutt/fakultet enn det ansvarlige instituttet

Fakultetet kan inngå avtale om at vitenskapelig ansatt i fast stilling ved en annen enhet ved NTNU kan ha hovedansvar for veiledning av masterstudenter.

Utenlandsopphold under masterstudiet

Emner fra utenlandske universitet og høyskoler kan nyttes i masterstudiet etter de regler som gjelder for masterstudiets pensum og etter de regler som gjelder for innpassing av ekstern utdanning. Oppgaven kan utføres helt eller delvis ved utenlandsk universitet. Ansvarlig institutt må forsikre seg om at veilederen ved det utenlandske universitetet har minst førsteamanuensiskompetanse innen fagområdet. Praktiske forhold ved utenlandske universitet, så som studieårets inndeling og lignende kan gi grunnlag for en mindre forlengelse av den tid som totalt skal brukes på masterstudiet. Dette nedfelles i så fall i avtalen om utdanningsplan.

Tidsrammer for masterstudiet:

Tidsbegrensning

Masteroppgaven skal være tidsbegrenset.

Frister for innlevering av masteroppgaver (se også UTF § 4.5, første avsnitt og kap.82).

Masteroppgaver skal innleveres til vurdering senest 4 uker før avslutningen av masterstudiets siste semester. Fakultetet som er ansvarlig for studieprogrammet, bestemmer om det skal holdes en avsluttende eksamen etter at masteroppgaven er levert og hva som skal inngå i den avsluttende eksamen. Opplysninger om dette tas inn i studieplanen for programmet (Jfr UTF § 23).

Dato for uttak av oppgaven må settes slik at dato for innlevering av oppgaven kan settes senest 4 uker før semesterslutt.

Utsatt innlevering av masteroppgaver

Ved sykdom kan innleveringsfrist for både 60, 45 og 30 studiepoengs oppgaver utsettes tilsvarende en eventuell sykemeldingsperiode. Sykdom

dokumenteres med legeattest/sykemelding.

For 60 og 45 studiepoengs oppgaver gjelder:

- Dersom oppgaven ikke kan innleveres innen fristens utløp, kan det søkes om opptil 3 måneders forlengelse av fristen når det foreligger en gyldig grunn.
- Dersom oppgaven ikke er innlevert etter forlenget frist, må det søkes om ytterligere forlengelse, ellers ansees kandidaten for å ha strøket. Hvis en ny søknad om forlengelse ikke innvilges, ansees kandidaten for å ha strøket.
- Det kan søkes om forlengelse bare to ganger.

For 30 studiepoengs oppgaver gjelder:

- Dersom oppgaven ikke kan innleveres innen fristens utløp, kan det søkes om inntil 6 ukers utsettelse når det foreligger en gyldig grunn.
- Det kan søkes om forlengelse bare to ganger.

Grunner for utsettelse (se også UTF § 7, pkt b)

Gyldige grunner for utsettelse (i tillegg til sykdom) kan være undervisningsoppgaver, organiserte studentaktiviteter, omsorgsarbeid og uforskyldte problemer med oppgaven. Det kreves skriftlig dokumentasjon eller redegjørelse, samt ny plan for fullføring. Fakultetet eller instituttet når fakultetet har bestemt det, avgjør søknaden. Når grunnen til forlengelse er undervisningsoppgaver, organiserte studentaktiviteter og omsorgsarbeid, skal forlengelsen gis i tilsvarende fulltidsekvivalenter for den angitte årsak. Den innvilgede forlengelsen har ikke innvirkning på evalueringen av oppgaven.

Fellesarbeid som masteroppgave

Masteroppgaven kan også gjennomføres som fellesarbeid under forutsetning av at hver kandidats bidrag er tydelig avgrenset og tilsvarer en normal masteroppgave med hensyn til arbeidsinnsats og -omfang.

Fellesarbeidet kan være enten:

a) fellesarbeid med individuell bedømmelse når tilstrekkelig store deler av den skriftlige sammenfatningen av arbeidet kan identifiseres som den enkelte gruppedeltakers personlige innsats. Karakterfastsettelsen på masteroppgaven skal for den enkelte student skje på grunnlag av bedømmelse av fellesarbeidet, og hvis alternativ A etter UTF § 23 nyttes; en eksaminasjon i tilknytning til dette

eller

b) fellesarbeid med felles og individuell bedømmelse. Karakterfastsettelsen på masteroppgaven skal for den enkelte student skje på grunnlag av bedømmelse av fellesarbeidet, og hvis alternativ A etter UTF § 23 nyttes; en eksaminasjon i tilknytning til dette

Deltakere i et fellesarbeid kan være tilknyttet forskjellige institutter. Emnet for fellesarbeidet og gruppens størrelse må i slike tilfeller godkjennes av instituttene i fellesskap. Før arbeidet tar til, skal det av institutt og studenter i fellesskap avgjøres hvilken arbeids- og bedømmelsesform som skal benyttes. Opplysninger om dette tas inn i den enkelte students avtale om utdanningsplan for masterstudiet. Det kreves godkjenning av instituttet for å forandre en arbeids- eller bedømmelsesform etter at arbeidet er begynt.

For et fellesarbeid skal det være minst en fast veileder. Veilederen skal medvirke til at deltakerne får det best mulige faglige utbytte av arbeidet, og ellers holde tilstrekkelig kontakt med deltakerne til å kunne kontrollere hver deltakers innsats i arbeidet.

Utnyttelse av masteroppgaven

Etter at mastergraden er oppnådd kan masteroppgaver som ikke er klausulert/båndlagt benyttes innen de rammer som settes av Lov om opphavsrett til åndsverk.

§ 21. Candidata/candidatus medicinae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus medicinae, inngår fellesemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et sammenhengende studieløp normert til 360 studiepoeng. Det medisinske fakultet fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

§ 22. Candidata/candidatus psychologiae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus psychologiae, inngår fellesemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et sammenhengende studieløp normert til 360 studiepoeng. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

Kapittel 5. Vurdering

§ 23. Vurdering

1. I alle emner eller emnegrupper som inngår i studieprogram, skal det hvert studieår være tilbud om vurdering av studentenes kunnskaper og ferdigheter som fører til en karakter. Vurderingen skal skje i form av en avsluttende vurdering, eventuelt på grunnlag av ulike typer undervisningsvurderinger nærmere beskrevet i studieplanen.
2. For å bli vurdert må studenten ha registrert seg det semesteret, og oppfylle de faglige kravene emnebeskrivelsen setter for å få adgang til å bli vurdert.
3. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur. Studenten kan heller ikke unndra seg sensur dersom eksaminasjonen har startet ved muntlig prøve.

UTF § 23.

Avsluttende vurdering i emner der vurderingen bygger på større arbeid som teller 50% eller mer.

I emner der sluttkarakteren bygger på større arbeider som teller 50% eller mer, kreves det at arbeidet er bestått for å oppnå bestått slutt-karakter i emnet.

Foreldelse av resultater (karakterer) ved underveisvurdering

Karakterene ved underveisvurdering er gyldig ved beregning av slutt-karakter ved eksamen i de tre påfølgende semestre.

Avslutning av mastergraden

Masterstudiet avsluttes ved at det gis en endelig sensur på masteropp-gaven og ved en prøve (avsluttende mastereksamen). Prøven som avslutter masterstudiet skal kunne avholdes gjennom hele studieåret, også utenom de ordinære eksamensperiodene. Prøvens form fastsettes for det enkelte program av det fakultet som er ansvarlig for programmet, og tas inn i programmets studieplaner.

Prøven kan avvikles etter ett av to følgende alternativer (A eller B). I begge tilfeller skal masteroppgaven være innlevert på forhånd og eksamen i alle emner som skal inngå i mastergraden må være bestått. Eventuelt spesial-pensum og emner som i hht til emnebeskrivelsen kan eksamineres i ved avsluttende mastereksamen, kan det gjøres unntak for. Unntaket gjelder kun alt. A og de tilfeller av alt. B hvor spesialpensum ikke er eksaminert i.

Alternativ A) Den avsluttende mastereksamen er en muntlig prøve som avholdes etter at masteroppgaven er innlevert og godkjent som grunnlag for den avsluttende prøven. Den avsluttende mastereksamen består av:

- 1) en muntlig eksaminasjon i spesialpensumet med en egen sensur for dette og
- 2) en drøfting av /eksaminasjon i masteroppgavens tema og problemstillinger.

Drøftingen/eksaminasjonen, sammen med den foregående vurdering av masteroppgaven gir grunnlag for fastsettelsen av den endelige sensur på masteroppgaven.

Alternativ B) Den avsluttende mastereksamen er en muntlig prøve som avholdes etter at masteroppgaven er innlevert og alle emneeksamener som skal inngå i mastergraden er avlagt og bestått. Hvis kandidaten ikke har avlagt eksamen i eventuelt spesialpensum, kan dette eksamineres i tilknytning til den avsluttende eksamen. Fakultetet selv bestemmer om dette skal være mulig. Den avsluttende mastereksamen består i at kandidaten foretar en muntlig, offentlig presentasjon av oppgaven av minst 30 minutters varighet. Presentasjonen skal kunne etterfølges av spørsmål til kandi-

daten. Sensor og veileder(e) skal være tilstede. Etter presentasjonen sensureres masteroppgaven og det settes karakter.

§ 24. Eksamensperioder

Avsluttende eksamen legges til slutten av hvert semester. Rektor fastsetter eksamensperiodene. Datoene blir kunngjort i studiehandboka. Rektor kan bestemme at avsluttende eksamen i emnet blir lagt utenfor denne perioden dersom det er faglige eller praktiske grunner til det.

§ 25. Avsluttende eksamen

Emnebeskrivelsen fastsetter om det skal holdes avsluttende eksamen i emnet og hvilke krav som er stilt for at en student kan få adgang til avsluttende eksamen. Avsluttende eksamen er alltid karaktergivende.

UTF § 25.

Vilkår for adgang til avsluttende eksamen

Studenter som ikke har fått godkjent de aktivitetene som i hht til emnebeskrivelsen er obligatoriske og eventuelle andre krav som emnebeskrivelsen setter for adgang til eksamen, får ikke adgang til avsluttende eksamen.

Tidsrammer for skriftlig avsluttende eksamen

Skriftlig avsluttende eksamen skal ikke være av lengre varighet enn 4 timer for emner på 7,5 studiepoeng.

§ 26. Instruksjer ved avsluttende eksamen

Rektor kan fastsette felles instruks for henholdsvis

- studenter som har adgang til avsluttende eksamen
- eksamensinspektører
- faglærers tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig avsluttende eksamen.

Instruksene tas inn i studiehandbøkene.

§ 27. Gyldig forfall til avsluttende eksamen

1. Dersom en student ikke kan møte til avsluttende eksamen på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner, må søknad om å få fraværet godkjent som gyldig forfall sendes Studieavdelingen. Søknaden må framsettes senest en uke etter den første avsluttende eksamen som sykefraværet gjelder for, og skal inneholde opplysninger om hvilke avsluttende eksamener det søkes om gyldig forfall for. Dokumentasjon skal være vedlagt søknaden. Tidsrom for sykemeldingen skal framgå av legeattesten.
2. En student som blir syk under avsluttende eksamen, skal underrette overinspektøren i eksamenslokalet eller eksaminator/intern sensor ved muntlig prøve. Studenten må deretter straks oppsøke lege og levere legeattest i

samsvar med reglene i nr. 1.

§ 28. Utsatt eksamen

1. I emner der det blir holdt avsluttende eksamen bare én gang pr. studieår, skal det holdes utsatt eksamen før neste avsluttende eksamen. Studenter som har hatt gyldig forfall til avsluttende eksamen, har adgang til utsatt eksamen. Det samme har studenter som har møtt til avsluttende eksamen og ikke har bestått denne eksamen.

Innskutt her følger vedtaket i NTNUs Styre om tolkning av § 28. 1:

S-sak 38/03Tolkning av studieforskriften § 28 nr. 1.

Vedtak:

Forskrift om studier ved NTNU, vedtatt 11.02.2003, § 28 nr. 1 skal forstås på følgende måte:

Med avsluttende eksamen i 2. og 3. setning menes den sist arrangerte avsluttende eksamen. Studenter med gyldig forfall til denne og studenter som har møtt og strøket til denne vil ha adgang til utsatt eksamen.

(Innskutt vedtak slutt)

2. Studentene må melde seg til utsatt eksamen innen den fristen som fakultetet eller de utfyllende reglene fastsetter.
3. Fakultetet, i samråd med rektor, kan legge utsatt eksamen til samme eksamensperiode som avsluttende eksamen, til neste eksamensperiode eller i et fast tidsrom utenom eksamensperiodene. For bestemte studieprogram kan tidspunktet for utsatt eksamen, som en fast ordning, fastsettes i utfyllende regler.
4. Ved utsatt eksamen skal vurderingsformen være faglig jevngod med vurderingsformen ved avsluttende eksamen. Avvikende vurderingsform ved utsatt eksamen skal fremgå av emnebeskrivelsen.

UTF § 28.

Avsluttende eksamen hvert semester

I realfagstudienes emner holdes det avsluttende eksamen i eksamensperioden hvert semester. Studentene melder seg til eksamen selv. Realfagstudenter som tar emner fra teknologistudiene følger eksamensordningen på disse emnene. (NB!. For FY-emner, se NT-fakultetets D-sak 283/2009, kap. 8.2.1, og for MA- og ST-emner, se IME-fakultetets D-sak 17287/2010, kap 8.2.3).

§ 29. Gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen

Fakultetet skal, hvis det er praktisk mulig, sørge for at studenter med gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen kan få gjennomført sine vurderinger i løpet av semesteret og før eventuell avsluttende eksamen i emnet.

UTF § 29.***Gjentak av delvurdering ved gyldig forfall***

Instituttet skal, hvis det er praktisk mulig, sørge for at en student som har dokumentert gyldig forfall til delvurderinger i et emne som inngår i studentens godkjente utdanningsplan, får en ekstra mulighet til å gjennomføre disse delvurderingene i løpet av semesteret, slik at de får adgang til den avsluttende vurdering i emnet.

§ 30. Adgang til ny vurdering

1. En student som blir vurdert til ikke å ha bestått i emnet, har rett til å framstille seg til ny vurdering. Emnebeskrivelsen eller utfyllende regler fastsetter hvilke karaktergivende aktiviteter som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet.
2. Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første gang vurderes til ikke bestått.
3. Dersom studenten har bestått, har han/hun rett til å framstille seg bare én gang i hvert emne for å forbedre karakteren. Hvis studenten har meldt seg til eksamen, og ikke trukket seg innen den fristen som er fastsatt av studiedirektøren, telles dette som et forsøk. Det er da beste karakter som teller. Der karakteren fastsettes på grunnlag av flere delvurderinger, må alle vurderingene tas opp igjen.

§ 31. Gjentak av masteroppgaven eller hovedoppgaven

En student kan levere ny eller revidert oppgave én gang dersom masteroppgaven eller hovedoppgaven ikke er bestått. Det er ikke adgang til å få vurdert en ny masteroppgave eller hovedoppgave i samme studieprogram når studenten tidligere har fått vurdert sin oppgave med bestått resultat.

UTF § 31.***Gjentak av masteroppgaven etter stryk***

- a) Hvis en oppgave ikke blir levert innen fristens utløp og det ikke foreligger søknad om forlenget frist, regnes det som stryk (karakteren F/ikke bestått). Dette gjelder både 60, 45 og 30 studiepoengs oppgaver.
- b) En oppgave som er innlevert innen fristens utløp, gis karakteren F/ikke bestått dersom den ikke tilfredsstiller minstekravene for å bestå.
- c) Ved evt. stryk på oppgaven opphører studieretten, og det må søkes om nytt opptak for å få ny studierett og oppgave. Alternativt kan studenten melde fra om gjentak av masteroppgaven. Det må samtidig søkes om gjenbruk eller justering av det teoretiske pensumet. (se *Gjenbruk av masteroppgaven*)
- d) Hvis en student har strøket, søkt nytt opptak og fått ny oppgave skal tidsrammen for det nye masterstudiet normalt være vesentlig mindre enn fire semestre. Under fastsettelsen av ny tidsramme skal faktorer som bruk av emner fra tidligere masterpensum og hvor faglig forskjellig den nye oppgaven er fra den forrige, vektlegges. Ny masteroppgave tildeles bare én gang.

Gjenbruk av masteroppgaven

Kun hvis en masteroppgave bedømmes til karakteren F (ikke bestått), kan oppgaven leveres på nytt i revidert eller supplert form. Det skal da fastsettes ny frist for innlevering. Veileder og sensor må gi en skriftlig vurdering om det er mulig å omarbeide oppgaven innen en bestemt frist. **Ved stryk på 60 og 45 studiepoeng oppgave:** Hvis oppgaven kan omarbeides innen tre måneder, kan studenten få en ny frist. Hvis den ikke kan omarbeides med normalt arbeidsinnsats innen tre måneder, så opprettholdes karakteren ikke bestått.

Ved stryk på 30 studiepoeng oppgave: Hvis oppgaven kan omarbeides innen seks uker, kan studenten få en ny frist. Hvis den ikke kan omarbeides med normal arbeidsinnsats innen seks uker, så opprettholdes karakteren ikke bestått.

Ved karakterfastsettelsen av omarbeidet masteroppgave vil det bli lagt vekt på at det er benyttet lengre tid enn det som er normert for oppgaven.

§ 32. Pensum ved ny vurdering/utsatt eksamen

Ved ny vurdering og ved utsatt eksamen gjelder det pensumet som er fastsatt for emnet på tidspunktet for ny vurdering eller utsatt eksamen. Ved nasjonale rammeplanendringer kan det av departementet bli fastsatt særordninger. Ved betydelige endringer i pensum skal det være anledning til å bli vurdert etter gammel ordning i minst ett år, men maksimalt to år, etter at nyordningen trådte i kraft.

§ 33. Særskilt tilrettelagt vurdering

1. For å gi alle studenter tilnærmet like arbeidsvilkår ved vurdering, kan studenter med særskilte behov, som er tilstrekkelig dokumentert, søke om tilrettelagt vurdering. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.
2. Tilretteleggingen kan enten være praktisk rettet i form av å kunne bruke spesielle hjelpemidler eller få utvidet tid. I spesielle tilfeller kan det innvilges bruk av annen vurderingsform enn den ordinære eller annen form for tilrettelegging.
3. Er behovet permanent, innvilges tilrettelegging i form av spesielle hjelpemidler for hele studietiden.
4. Søknad, vedlagt dokumentasjon, sendes Studieavdelingen innen fristen for registrering. Søknaden avgjøres av rektor. Ved søknad om annen vurderingsform enn den som er oppgitt i emnebeskrivelsen, skal rektor avgjøre søknaden i samråd med fakultetet.
5. Studenter med akutt oppståtte spesielle behov skal så langt det er mulig få tilrettelagt vurdering etter samme retningslinjer som ovenfor. Søknad med tilstrekkelig dokumentasjon må sendes Studieavdelingen så snart den akutte situasjonen har oppstått.

§ 34. Målform og språk ved skriftlig vurdering

1. Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i Forskrift om målform i eksamensoppgaver av 7. juli 1987. Forskriften er gitt med hjemmel i Lov av 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.
2. Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Unntatt er oppgaver i faget norsk. Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de melder seg til vurdering.
3. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal eksamensoppgaver i tillegg gis på undervisningsspråket. Søknad om å få oppgave gitt på annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av fakultetet.
4. Til eksamen på høyere grads nivå kan fakultetet selv bestemme at oppgaveteksten gis på et ikke-skandinavisk språk, selv om det ikke er krav om at besvarelsen skal leveres på det språket. Høyere grads nivå betyr her master eller 4., 5. eller 6. årskurs/-kull i integrerte studieprogram. Bestemmelser om dette skal være angitt i emnebeskrivelsen.
5. Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn undervisningsspråket, kan fakultetet bestemme at oppgaveteksten i tillegg skal gis i det språket.
6. Vurderingsbesvarelser og masteroppgaver kan leveres på norsk, svensk, dansk eller engelsk hvis det ikke er fastsatt annen ordning i emnebeskrivelsen eller studieplanen.
7. Der et annet fremmedspråk enn engelsk inngår i egenarten til emnet, i dets læringsmål eller pensum, fastsetter fakultetet hvilket språk kandidatene kan bruke i sine vurderingsbesvarelser.
8. Masteroppgaven skrives på det språket som er mest relevant for innholdet i oppgaven og de praktiske forholdene for hver enkelt masterstudent. Fakultetet selv avgjør hvilke språk som kan godkjennes innenfor disse rammene. Masteroppgaver som skrives på norsk, skal ha et sammendrag på engelsk eller et annet relevant fremmedspråk. Masteroppgaver som skrives på et ikke-skandinavisk språk, skal ha et kort sammendrag på norsk. Fakultetet kan gi unntak fra denne bestemmelsen dersom studenten er fremmedspråklig og ikke behersker et av de skandinaviske språkene (norsk, svensk eller dansk).

§ 35. Lukking av muntlig prøve

Fakultetet kan bestemme at muntlig prøve ikke skal være offentlig, etter ønske fra studenten, når tungtveiende hensyn taler for det, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 3. Fakultetet skal sikre at vurderingen også i disse tilfellene sikrer det faglige nivå ved studiet.

§ 36. Fusk/forsøk på fusk

1. Ved fusk/forsøk på fusk kan Den sentrale klagenemnd annullere vurdering i samsvar med universitetsloven § 4-7. Det samme gjelder godkjenning av

- kurs, godskrivning eller godkjenning av utdanning eller fritak for vurdering.
- Den sentrale klagenemnd kan, i samsvar med universitetsloven § 4-8 nr. 3, utestenge en student som har opptrådt på denne måten i inntil ett år. Studenten kan også fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner som går inn under loven i inntil ett år.
 - Nærmere informasjon om behandling av fusk framgår av Veiledende retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen ved NTNU av 30. mai 2001.

Kapittel 6. Sensur

§ 37. Sensorer

- Fakultetet selv oppnevner sensorer, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 2. For tverrfakultære emner (f.eks. Ekspert(er) i team) som ikke er administrert av et fakultet, oppnevner rektor ekstern(e) sensor(er). Ekstern(e) sensor(er) ved klage oppnevnes av fakultetet selv. Oppnevning skjer for perioder på 3 år.
- Det skal være minst to sensorer ved muntlig prøve og vurdering av praksisopplæring e.l. som etter sin art ikke lar seg etterprøve. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelsen av masteroppgaven/hovedoppgaven, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 2
- Fakultetet selv fastsetter retningslinjer enten generelt eller for det enkelte studieprogram for hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

§ 38. Sensurfrister

Etter universitetsloven § 3-9 nr. 4 er sensurfristen 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Når særlige grunner inntreffer, skal ny sensurdato offentliggjøres. Sensurfrist for masteroppgaven/hovedoppgaven er 3 måneder.

Kapittel 7. Karakterer

§ 39. Karakterskalaer

Vurdering gis i form av karakterer enten etter en skala fra A til F eller bestått/ikke bestått. A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. Karaktertrinnene gis følgende betegnelse og generell beskrivelse:

A fremragende

Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.

B meget god

Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.

C god

Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.

D nokså god

En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en

viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.

E tilstrekkelig

Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.

F ikke bestått

Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Fullført/ikke fullført benyttes der det ikke kreves vurderinger.

Fakultetet skal utarbeide fagspesifikke beskrivelser av vurderingskriteriene

§ 40. Gjennomsnittskarakter

Det kan beregnes gjennomsnittskarakter av oppnådde resultater i utdanningsplanen dersom det er gitt bokstavkarakter for minst 75% av studiepoengene. Ved beregning av gjennomsnittskarakter skal alle oppnådde slutt karakterer i hvert enkelt emne legges til grunn. Gjennomsnittskarakteren beregnes slik:

1. Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.
2. Tallekvivalenten multipliseres med emnets studiepoeng, og de enkelte produktene av studiepoeng og tallekvivalent summeres for de emner som inngår.
3. Produktsummen divideres med totalt antall studiepoeng som inngår i samlingen av aktuelle emner.
4. Kvotienten regnes ut med én desimal.
5. Gjennomsnittskarakteren blir den bokstavkarakter som har heltallet i kvotienten som tall-ekvivalent, etter at vanlig forhøyningsregel er brukt.

§ 41. Hovedkarakter

1. Utfyllende regler angir om det gis hovedkarakter.
2. Med hovedkarakter menes en samle karakter som gis for hele studieprogrammet ved tildeling av grad. Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av tellende bokstavkarakter for de emner som inngår i graden. For å få beregnet hovedkarakter må studenten ha bestått karakter i emner ved NTNU på til sammen minst 120 studiepoeng, og det må være benyttet bokstavkarakter i minst 75% av studiepoengene som inngår. Utrekningsmetoden for hovedkarakter er den samme som for gjennomsnittskarakteren i § 40.

UTF § 41.1

Det gis ikke hovedkarakter i realfagstudiene

§ 42. Begrunnelse og klage

1. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting behandles etter universitetsloven § 5-3. Ønske om begrunnelse og klage framsettes for fakultetet.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakter er satt, jf. universitetsloven § 5-3 nr. 3.

2. Ved ny sensur skal det være minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 5. De nye sensorene skal ikke ha informasjon om karakter, begrunnelse eller studentens begrunnelse for klagen.

Hvis sensor(ene) ved førstegangssensur oppdager avskrift uten at kilde er oppgitt, men forholdet ikke anses som så alvorlig at det blir rapportert som fusk, kan sensor(ene) orientere instituttet. Hvis studenten klager på karakteren, kan instituttet opplyse om den manglende kildehenvisningen til de nye sensorene. Instituttet orienterer studenten om at de nye sensorene vil bli informert om den manglende kildehenvisningen.

3. Ved bruk av løpende vurdering kan studenten framsette klage først når sluttkarakter for emnet eller emnegruppen er kunngjort, men ikke etter hver enkelt delvurdering. Studenten har rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen etter hver enkelt vurdering.
4. Formelle feil kan påklages i samsvar med universitetsloven § 5-2. Klagen framsettes for fakultetet. Det er bare vurderinger underveis i studieløpet, som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter for endelig studium, som kan påklages etter § 5-2.
5. Ved klage på karakterfastsettingen på gruppearbeid, der det gis en felles karakter, må alle studentene samtykke i og undertegne klagen. Det samme gjelder klage over formelle feil i disse tilfellene.

Kapittel 8. Vitnemål og karakterutskrifter

§ 43. Vitnemål

1. Vitnemål utstedes ved fullført grad eller fullført utdanning. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell hovedkarakter angis i vitnemålet. Diploma supplement inngår som en del av vitnemålet. Karakterutskrift som inneholder de emner studenten har bestått, følger som vedlegg til vitnemålet.
2. For at en kandidat skal få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 av studiepoengene, som skal inngå i beregningsgrunnlaget for graden, være avlagt ved NTNU.
3. For grader som gis i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader) må minst 30 studiepoeng være avlagt ved NTNU.
4. Ved godskrivning av utdanning, som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan tildeles en ny grad. Fakultetet selv kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Der NTNUs styre har opprettet et overfakulært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å vedta krav om inntil 90 nye studiepoeng.

UTF § 43. Vitnemål for mastergraden

Sammensetningen av emnene som inngår i mastergraden kan ikke endres etter at graden er tildelt. Graden regnes for tildelt når avsluttende

eksamen er avholdt og bestått og vitnemålet utstedt.

På vitnemålet for mastergraden skal det i tillegg til gradsnavnet og studieprogram angis eventuell studieretning/hovedprofil og masteroppgavens tittel samt tidspunkt (måned) for tildeling av graden.

§ 44. Karakterutskrift

Studenter skal, på anmodning, få bekreftet utskrift av beståtte karakterer. Utskriften skal inneholde gjeldende karakter i emnet, hvilket år og semester karakteren er oppnådd, tittel på emnet og emnets studiepoeng.

Kapittel 9. Utfyllende regler og ikrafttredelse

§ 45. Utfyllende regler

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til forskriften. For tverrfakultære studieprogram skal utfyllende regler godtas av alle involverte fakultet. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret utfyllende regler.

§ 46. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 11. februar 2003 nr. 185 om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), forskrift 29. mars 2000 nr. 339 om graden Master of Science ved de allmenntvitenskapelige studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og forskrift 16. september 1998 nr. 941 om graden Master of Philosophy ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

UTF § 46 Ikrafttredelse

Disse utfyllende regler trer i kraft for alle studenter tatt opp til realfagstudier ved IME-, IVT- og NT-fakultetet fra og med studieåret 2006/2007. De gjelder for alle studenter som er tatt opp til to-årige masterprogram i realfag ved de nevnte fakultetene fra og med studieåret 2006/2007, selv om de har vært studenter ved NTNU tidligere. De gjelder ikke for studenter tatt opp til femårige masterprogram i realfag ved de nevnte fakultetene før studieåret 2006/2007.

II. Opphevelse av forskrifter

Følgende forskrifter oppheves fra de angitte tidspunkter:

1. Oppheves fra 15. august 2003:

1. Forskrift av 19. juni 1997 nr. 1099 om eksamen ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
2. Forskrift av 17. oktober 2001 nr. 1191 om tilrettelegging av eksamen eller prøve for studenter med funksjonshemming/særskilte behov ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
3. Forskrift av 16. september 1998 nr. 938 for graden cand.med. ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
4. Forskrift av 16. september 1998 nr. 939 for graden cand.psychol. ved Norges

- teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
5. Forskrift av 16. september 1998 nr. 943 om graden sivilingeniør ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
 6. Forskrift av 27. april 1999 nr. 632 om nautikkstudiet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

2. Oppheves fra 15. august 2005:

Forskrift av 14. juni 2000 nr. 864 om interfakultær cand.mag.-grad ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

3. Oppheves fra 15. august 2007:

1. Forskrift av 16. september 1998 nr. 940 om grader innen de historisk-filosofiske og samfunnsvitenskapelige fag ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
§ 4 nr. 1, 2 og 3 og § 5 oppheves fra 15. august 2003.
2. Forskrift av 16. september 1998 nr. 942 om grader innen matematisk-naturvitenskapelige fag ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). § 5 nr. 5 og 8, § 6, § 7 nr. 1, 2 og 3, § 12 nr. 1 og 4, § 14 nr. 1 og 2, § 15 nr. 1 og 4, § 17 nr. 1 og § 18 nr. 1 oppheves fra 15. august 2003.

4. Overgangsregler

Fakultetet gis myndighet til å fastsette overgangsregler. Styret for sivilingeniørutdanningen gis myndighet til å fastsette overgangsregler for studenter som er tatt opp i henhold til forskrift om graden sivilingeniør.

5. Delegering av myndighet

Styret for sivilingeniørutdanningen kan delegerere myndighet til å avgjøre dispensasjonssaker etter Studieforskriften § 4 nr. 4 til styrets arbeidsutvalg eller styret kan opprette et eget utvalg for å avgjøre disse sakene.

III. Opphevelse av tidligere kollegie-/styrevedtak:

Følgende vedtak oppheves fra 15. august 2003:

1. AVH HS-sak 104/93 - Regler for forsinket eksamensmelding
2. K-sak 25/94 - Regler for språkform ved eksamen, vitnemål og undervisning ved sivilarkitekt- og sivilingeniørstudiet ved NTH.
3. K-sak 216/98 - Delegeringer iht. universitetsloven § 42, § 44, § 46 og § 53.
4. K-sak 110/99 - Delegering av myndighet etter universitetsloven § 47 og § 48 - siv.ing. og siv.ark.
5. S-sak 59/02 - Delegering av myndighet etter universitetsloven § 42 nr. 3 og § 54.

8.2

VEDTAK OM STUDIEPLANER (REALFAG)

Vedtaket fattet av dekanene ved IME-, IVT-, og NT-fakultetene 21.7.06

A) Emnekoder i realfagstudiene

Emnekoden inneholder et prefiks som angir fagtilhørighet, f.eks KJ for

kjemi. Det første tallet i emnekoden skal angi emnets faglige nivå:

- **0000** Elementære emner, brukerkurs. Brukes normalt i bachelorgrad. Kan ikke brukes i mastergrad
- **1000** Grunnleggende emner i faget. Brukes normalt i bachelorgrad. Kan ikke brukes i mastergrad.
- **2000** Videregående emner i faget, til dels avanserte emner. Brukes normalt i bachelorgrad. Kan unntaksvis og i begrenset utstrekning brukes i mastergrad når dette er godkjent av fakultetet (Elevatoremner).
- **3000** Avanserte emner opprettet til bruk i mastergrad. Kan også brukes i bachelorgrad.
- **8000** Avanserte emner opprettet til bruk i PhD-studiet. Kan også brukes i mastergrad.

Eksempler på emnekoder etter dette systemet:

Fag	Kode	Eksempel
Akvakultur	AK	AK2003 Grunnkurs i akvakultur
Biologi	BI	BI1001 Celle- og molekylærbiolog
Botanikk	BO	BO2020 Plantefysiologi
Zoologi	ZO	ZO2051 Funksjonell anatomi
Kjemi	KJ	KJ1000 Generell kjemi
Fysikk	FY	FY2302 Biofysikk
Geologi	GEOL	GEOL1001 Hist. geologi og paleontologi
Informatikk	IT	IT1011 Informatikk basisfag
Matematikk	MA	MA1101 Grunnkurs i analyse I
Statistikk	ST	ST1101 Sannsynlighetsregning
Realfag, felles	RFEL	RFEL1001 Naturvitenskap og verdens...

B) Tidsbegrensning på bruk av emner i mastergradens pensum.

Hvis et emne skal inngå i mastergraden (mastergradens to siste år for femårige masterprogram) må det være gått mindre tid enn 12 semestre, regnet fra og med semesteret etter eksamen i emnet er avlagt.

C) Opptak til masterstudiet

I hht til § 19, nest siste ledd, i Forskrift om opptak til studier ved NTNU, kan fakultetet fastsette faglige minstekrav for opptak til masterstudiet. Faglige minstekrav kan være en nedre karaktergrense. Eventuelle faglige minstekrav skal vedtas av fakultetet selv og kan tidligst gjøres gjeldende for de studenter som tas opp tre år etter at vedtaket er kunngjort. Eventuelle vedtak skal kunngjøres straks det er vedtatt og tas inn i studieplanen for de masterprogrammer det gjelder ved første følgende studieplanrevisjon.

Vedtakene nedenfor er fattet av Dekanus v/NT-fakultetet og gjelder studenter på realfagsprogram som NT-fakultetet har ansvar for.

FRIST FOR INNLEVERING AV MASTEROPPGAVER I REALFAGSTUDIENE VED NT-FAKULTETET

DEKANI VEDTAK 1.8.2006 (2006/6376)

På grunnlag av Utdanningsutvalgets anbefaling og i samsvar med de senere vedtatte utfyllende regler for realfagstudiene ved NTNU vedtar Dekanus følgende:

I forbindelse med avslutningen av to- og femårige masterstudier i realfag regnes semestrene å være avsluttet slik: Høstsemesteret 10. januar, vårsemesteret 15. juni. Masteroppgaven skal leveres til sensur senest fire uker før semesterslutt, dog slik at det for høstsemesterets vedkommende regnes i tillegg en ukes juleferie.

Etter dette skal innlevering av masteroppgaver fra studenter i to- og femårige masterstudier i realfag ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi skje etter følgende plan:

For masterstudier som i hht til utdanningsplanen skal avsluttes i høstsemesteret: senest 5. desember.

For masterstudier som i hht utdanningsplanen skal avsluttes i vårsemesteret: senest 15. mai.

Vedtaket gjøres gjeldende for alle studenter som blir tatt opp til to-årige masterstudier med virkning f.o.m. høstsemesteret 2006 og for studenter som tas opp til det femårige masterstudiet i bioteknologi fom høsten 2006. Vedtaket gjelder også de studenter som har tatt utdanning ved NTNU før de ble tatt opp til de nevnte studieprogrammer.

TIDSRAMMER I TO-ÅRIGE MASTERSTUDIER OG "MASTERDELLEN" I FEM-ÅRIG BIOTEKNOLOGIPROGRAM. KVALITETSSIKRING AV BRUKEN AV 200-EMNER I MASTERSTUDIET. (Realfagstudiene ved NT-fakultetet)

DEKANI VEDTAK 2.1.2007 (2006/6376):

AVKORTNING AV MASTERSTUDIET PGA BRUK AV EMNER I MASTERPENSUMET SOM DET ER TATT EKSAMEN I FØR OPPTAK TIL MASTERSTUDIET.

Avkortningen er avhengig av emnenes omfang og foretas i hht. til følgende tabell:

Emner med omfang: 0 -14 sp Ingen avkortning

Emner med omfang: 15-29 sp ½ semester

Emner med omfang: 30-44 sp 1 semester

Emner med omfang: 45-52,5 sp 1 1/2 semester

Avkortningen nedfelles i avtalen om masterstudiet mellom student og institutt og avspeiles ved at dato for innlevering av masteroppgaven og avsluttende mastereksamen flyttes tilsvarende nærmere opptakstidspunktet.

Høstsemesteret regnes i denne sammenheng for å være halvgått i utgangen av uke 42 og vårsemesteret i uke 13. Ved fastsettelse av dato for innlevering av masteroppgave og avsluttende eksamen legges dette til grunn i utgangspunktet, men instituttet kan ta hensyn til praktiske forhold som eksterne sensors tilgjengelighet, rasjonell eksamensavvikling og lignende.

KVALITETSSIKRING AV BRUKEN AV 2000-EMNER I MASTERSTUDIET

Emner som inngår som en del av opptaksgrunnlaget til et masterstudium *skal* inngå som en del av den bachelorgraden (eller utdanning tilsvarende bachelorgrad) som legges til grunn for det samme opptaket. Dette gjelder selv om vitnemålet til denne bachelorgraden først skrives ut etter at opptaket til mastergraden er foretatt.

Emner som er tatt før opptaket til masterstudiet er foretatt (dvs. senest samme semester som søknadsfristen for opptaket løp ut) kan kun inngå i masterstudiet under følgende forutsetninger:

*Emnene er på 2000-nivå eller høyere og er ikke en del av bachelorgradens obligatoriske emner.

*De må utgjøre ekstra avlagte studiepoeng i forhold til både de 180 sp som er minimumsomfanget til bachelorgraden og de 80 (82,5) sp som er minimumsomfanget til bachelorgradens hovedprofil.

* I hht. vedtak i fakultetsstyret ved NT-fakultetet 11.2.02 og i samsvar med utfyllende regler til studieforskriftens § 14.1 kan maksimalt 22,5 sp emner på 2000-nivå inngå i mastergraden

ANNET

Emner med eksamen avlagt etter opptaket til masterstudiet har funnet sted kan ikke inngå i den bachelorgraden som opprinnelig lå til grunn for opptaket.

Vitnemål for den bachelorgraden som lå til grunn for opptaket må tas ut før avtale om masterstudiets utdanningsplan inngås.

IKRAFTREDELSE

Vedtaket gjelder for alle studenter som tas opp til to-årige masterstudier i realfag ved NT-fakultetet med virkning f.o.m. vårsemesteret 2007. Prinsippene i vedtaket gjelder også studenter tatt opp til fem-årig masterstudium i bioteknologi med virkning f.o.m. høstsemesteret 2006 ved situasjoner som er sammenlignbare med det som er anført for de to-årige masterprogrammene.

Dekani vedtak 10.12.2008 (D-sak 310/08)

TILPASSNINGER / SUPPLERINGER AV DE UTFYLLENDE

REGLER (FOR REALFAGENE) TIL NTNUS STUDIEFORSKRIFT

TIL NT-FAKULTETETS BEHOV

Innenfor rammen av Studieforskriftens utfyllende regler for realfagene gjøres følgende presiseringer og tilpassninger av praksis ved NT-fakultetet i samsvar med drøftinger i Utdanningsutvalget:

Studieforskriftens §23, UTF§23, avsnitt "Avslutning av mastergraden".

1) Ved Fakultetet for naturvitenskap og teknologi skal den avsluttende mastereksamen avvikles etter alternativ A), pkt 2: "en drøfting av /eksaminasjon i masteroppgavens tema og problemstillinger skal foretas. Drøftingen/eksaminasjonen, sammen med den foregående vurdering av masteroppgaven gir grunnlag for fastsettelsen av den endelige sensur på masteroppgaven." I tillegg kan kandidaten foreta en presentasjon av oppgaven i form av en forelesning på inntil ca 30 minutter. Forelesningen selv skal ikke være en del av grunnlaget for karakterfastsettelsen på masteroppgaven.

2) Ved Fakultetet for naturvitenskap og teknologi kan det gjøres unntak fra alternativ A, pkt 1, hvor det kreves at den avsluttende mastereksamen består av: "en muntlig eksaminasjon i spesialpensumet med en egen sensur for dette" på følgende vis:

Spesialpensumet (som i dag har egen emnekode) kan erstattes av ordinære, studieplanfestede emner som det eksamineres i på vanlig måte, slik det framgår av emnebeskrivelsen, på emnets ordinære eksamensdato.

Hvis man velger spesialpensum i samsvar med tidligere praksis, altså som et individuelt opplagt selvstudiumsemne, kan eksaminasjonen i spesialpensumet foretas under avsluttende mastereksamen som før - eller på et tidligere tidspunkt.

Uansett skal alle emneeksamener som skal inngå i masterstudiet være avlagt før eller senest under avsluttende eksamen.

Studieforskriftens § 14.1, UTF 14.1 avsnitt "Spesialpensum":

Det tillates et spesialpensum i mastergraden i på 10 sp i de tilfeller der masterstudiet tas som et studieplanfestet samarbeid med ekstern institusjon som har et annet omfang på sine emner enn 7,5 sp (og multipler av 7,5) og dette er nødvendig for å holde masterstudiets omfang innen rammen på (minimum) 120 sp uten vesentlige overskridelser. For tiden gjelder dette kun masteroppgaver som tas i samarbeid med UNIS under masterprogrammet "Environmental Toxicology and Chemistry"

Hvis man for et masterprogram ønsker å ta i bruk noen av de nye varianter av praksis som det foregående åpner for, kan ikke dette skje før det er bekjentgjort i den studieplanen som gjelder for programmet.

Dette vedtaket gjelder kun for realfags-masterprogram (toårige og femårige)

som Fakultet for naturvitenskap og teknologi har ansvar for. Det trer i kraft fom høstsemesteret 2009. Det endrer ikke avtaler om masterstudiet som er inngått før 2.8.2009.

Dekani vedtak 17.11.2009 (D-sak 283/09) INNFØRING AV ORDNING MED UTSATT EKSAMEN ETTER STUDIEFORSKRIFTENS § 28 I REALFAGSEMNE I FYSIKK (EMNER MED FY-KODE) SOM TILBYS AV INSTITUTT FOR FYSIKK, FAKULTETET FOR NATURVITENSKAP OG TEKNOLOGI (NT-FAKULTETET).

I hht til studieforskriftens § 25, etter forslag fra Institutt for fysikk (IFY), etter saken har vært drøftet i NT-fakultetets Utdanningsutvalg og etter at uttalelse fra Studieavdelingen har vært innhentet og lagt til grunn vedtar Dekanus følgende:

For de realfagsemner som tilbys av IFY (alle emner med emnekodeprefikset FY-, untatt "emner" som er masteroppgaver og spesialpensum i masterstudiet), innføres utsatt eksamen etter studieforskriftens § 28 med virkning fom studieåret 2010/2011. Utsatt eksamen for FY-emnene legges til samme periode som Rektor fastsetter for utsatt eksamen for sivilingeniørstudiet, for tiden uke 32 og 33. Den første utsatte eksamen etter denne ordning vil altså bli arrangert ca primo august 2011 (i det vi antar at utsatt eksamen for siv.ing.-studiet legges til det tidsrom).

Adgang til utsatt eksamen har de kandidater som i hht til studieforskriftens § 28 har adgang til utsatt eksamen, dvs studenter som har gyldig forfall til avsluttende eksamen og studenter som har møtt til, men ikke bestått, avsluttende eksamen. Studentene som har adgang til avsluttende eksamen må selv melde seg til avsluttende eksamen.

I de aktuelle FY-emnen holdes dermed fom studieåret 2010/2011 (dvs. fom høstsemesteret 2010) kun en (1) avsluttende eksamen pr studieår; lagt til det semesteret emnet undervises.

Som en overgangsgordning vil det primo august 2010 bli arrangert en ekstraordinær utsatt eksamen i de FY-emner hvor det finnes kandidater som har adgang til utsatt eksamen etter Studieforskriftens § 28). Alle andre kandidater henvises til avsluttende eksamen i undervisningssemesteret.

8.2.2

VEDTAK OM STUDIEPLANER VED IVT-FAKULTETET

Vedtakene nedenfor er fattet av studieprogramleder for geologi realfag 19.01. 2007 og gjelder studenter på dette studieprogrammet som IVT-fakultetet har ansvar for. Vedtaket er bekreftet i sak 2/07 i Studieprogramutvalget for Geologi realfag.

AVKORTNING AV MASTERSTUDIET VED BRUK AV EMNER SOM DET ER TATT EKSAMEN I FØR OPPTAK TIL MASTERSTUDIET

Avkortningen er avhengig av emnenes omfang og foretas i hht. til følgende oppsett:

Emner med omfang: 0-14 sp	Ingen avkorting
Emner med omfang: 15-29 sp	1/2 semester
Emner med omfang: 30-44 sp	1 semester
Emner med omfang: 45-52,5 sp	1 1/2 semester

Avkortningen nedfelles i avtalen om masterstudiet mellom student og institutt og gjenspeiles ved at dato for innlevering av masteroppgaven og avsluttende mastereksamen flyttes tilsvarende nærmere opptakstidspunktet.

INNLEVERINGSFRISTER

Semestrene regnes å være avsluttet slik: Høstsemesteret 10. januar og vårsemesteret: 15. juni. Masteroppgaven skal leveres til sensur senest fire uker før semesterslutt, dog slik at det for høstsemesterets vedkommende regnes en ukes juleferie i tillegg. Innlevering av masteroppgaver skjer etter følgende plan: Masteroppgaver som i hht. utdanningsplanen skal avsluttes i høstsemesteret, leveres senest 1. desember, og masteroppgaver som i hht. utdanningsplanen skal avsluttes i vårsemesteret, leveres senest 15. mai.

KVALITETSSIKRING AV BRUKEN AV 2000-EMNER I MASTERSTUDIET

Emner som inngår som en del av opptaksgrunnlaget til et masterstudium, skal inngå som en del av den bachelorgraden (eller utdanning tilsvarende bachelorgrad) som legges til grunn for opptaket. Dette gjelder selv om vitnemålet til denne bachelorgraden først skrives ut etter at opptaket til masterstudiet er foretatt.

Emner som er tatt før opptaket til masterstudiet er foretatt (dvs. senest samme semester som søknadsfristen for opptaket løp ut), kan kun inngå i masterstudiet under følgende forutsetninger:

a) Emnene må være på 2000-nivå eller høyere og ikke være blant bachelorgradens obligatoriske emner. I samsvar med utfyllende regler til studieforskriftens § 14.1 kan emner på 2000-nivå utgjøre maksimalt 22,5 sp av masterpensumet.

b) Emnene må utgjøre ekstra avlagte studiepoeng i forhold til både de 180 sp som er minimumsomfanget til bachelorgraden og de 80 (82,5) sp som er minimumsomfanget til bachelorgradens hovedprofil.

ANNET

Emner der eksamen er avlagt etter at opptaket til masterstudiet har funnet sted, kan ikke inngå i den bachelorgraden som opprinnelig lå til grunn for opptaket.

Vitnemål for den bachelorgraden som lå til grunn for opptaket, må tas ut før avtale om masterstudiets utdanningsplan inngås.

IKRAFTTREDELSE

Vedtaket gjelder for alle studenter som tas opp til to-årige masterstudier i realfag (geologi) ved IVT-fakultetet med virkning f.o.m. vårsemesteret 2007.

Vedtaket er bakt inn i studieplanforslaget for realfagstudieplanen i geologi for studieåret 2007/2008.

Dekani vedtak av 19.03.2009 om tilpasninger/suppleringer av de utfyllende regler (for realfagene) til NTNUs studieforskrift til IVT-fakultetets behov

Innenfor rammen av Studieforskriftens utfyllende regler for realfagene gjøres følgende presisering og tilpasning av praksis ved IVT-fakultetet i samsvar med drøftinger i studieprogramutvalget for Geologi realfag:

Studieforskriftens § 23, UTF § 23, avsnitt "Avslutning av mastergraden".

Ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi skal den avsluttende mastereksamen avvikles etter alternativ B): "Den avsluttende mastereksamen er en muntlig prøve som avholdes etter at masteroppgaven er innlevert og alle emneeksamenener som skal inngå i mastergraden er avlagt og bestått. Hvis kandidaten ikke har avlagt eksamen i eventuelt spesialpensum, kan dette eksamineres i tilknytning til den avsluttende eksamen. Den avsluttende mastereksamen består i at kandidaten foretar en muntlig, offentlig presentasjon av oppgaven av minst 30 minutters varighet. Presentasjonen skal kunne etterfølges av spørsmål til kandidaten. Sensor og veileder(e) skal være til stede. Etter presentasjonen sensureres masteroppgaven, og det settes karakter."

8.2.3

VEDTAK OM STUDIEPLANER VED IME-FAKULTETET

INNLEDNING

Som en del av arbeidet med utfyllende regler (til NTNUs Studieforskrift) for realfagstudiene ble temaet "frister for innlevering av masteroppgaver i to- og femårige realfagstudier" drøftet som en egen sak i IME-fakultetets Studieutvalg den 15.05.2006 og anbefalt til Dekanus. Arbeidet med utfyllende regler fortsatte, og den 21.07.2006 ble utfyllende regler for realfagstudiene vedtatt av dekanene på IME-, IVT- og NT-fakultetet.

VEDTAK:

I samsvar med utfyllende regler for realfagstudiene ved NTNU vedtar Dekanus følgende:

I forbindelse med avslutningen av to- og femårige masterstudier i realfag ved Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk skal studenter innlevere masteroppgaver til sensur etter følgende plan:

For masterstudier som i hht utdanningsplanen skal avsluttes i høstsemesteret: frist 1. desember.

For masterstudier som i hht utdanningsplanen skal avsluttes i vårsemesteret: frist 1. juni.

AVKORTING AV MASTERSTUDIET VED BRUK AV EMNER SOM DET

ER TATT EKSAMEN I FØR OPPTAK TIL MASTERSTUDIET.

Fristen for innlevering Justeres, og varigheten av masterstudiets normerte tidsbruk på to år avkortes, dersom studenten får innvilget innpassing av emner, der eksamen er avlagt før opptak til masterstudiet, i mastergraden.

Avkortingen er avhengig av emnenes omfang og foretas i henhold til følgende oppsett:

Høstopptak med ordinær innlevering 1. juni.

Innpassing av emner	Frist for innlevering av masteroppgaven
---------------------	---

Emner med omfang: 0-7,5 sp	15. april
----------------------------	-----------

Emner med omfang: 8-15 sp	1. mars
---------------------------	---------

Emner med omfang: 15,5-22,5 sp	15. januar
--------------------------------	------------

Emner med omfang: 23-30 sp	1. desember
----------------------------	-------------

Emner med omfang: 30,5-37,5 sp	15. oktober
--------------------------------	-------------

Emner med omfang: 38-45 sp	1. september
----------------------------	--------------

Emner med omfang: 45,5-52,5 sp	15. juli
--------------------------------	----------

Emner med omfang: 53-60 sp	1. juni
----------------------------	---------

For studenter som blir tatt opp på våren, gjelder tilsvarende frister.

TILKNYTTEDE DELER AV UTFYLLENDE REGLER FOR REALFAGENE

Følgende deler av de utfyllende regler er særlig relevante og har tilknytning til vedtaket:

Utfyllende regler til Studieforskriftens § 4.5 *Tidsramme for masterstudiet.*

Utfyllende regler til Studieforskriftens § 20.3 *Tidsbegrensning og Frister for innlevering av masteroppgave.*

Utfyllende regler til Studieforskriftens § 23 *Avslutning av mastergraden.*

Utfyllende regler til Studieforskriftens § 46 *Ikrafttredelse.*

Dekani vedtak av 12.03.2009, om tilpassninger/suppleringer av de utfyllende regler til IME-fakultetets behov.

Innenfor rammen av Studieforskriftens utfyllende regler for realfagene gjøres følgende presisering og tilpassning av praksis ved IME-fakultetet i samsvar med drøftinger i Utdanningsutvalget:

Studieforskriftens § 23, UTF§23, avsnitt ”Avslutning av mastergraden”.

Ved Fakultetet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk skal den avsluttende mastereksamen avvikles etter alternativ B): ”Den avsluttende mastereksamen er en muntlig prøve som avholdes etter at masteroppgaven er innlevert og alle emneeksamener som skal inngå i mastergraden er avlagt og bestått. Hvis kandidaten ikke har avlagt eksamen i eventuelt spesialpensum, kan dette eksamineres i tilknytning til den avsluttende eksamen. Den avsluttende mastereksamen består i at kandidaten foretar en muntlig, offentlig presentasjon av oppgaven av minst 30 minutters varighet. Presentasjonen skal kunne etterfølges av spørsmål til kandidaten. Sensor og veileder(e) skal være tilstede. Etter presentasjonen sensureres masteroppgaven og det settes karakter.”

Dekani vedtak av 13.12.2010, om innføring av ordning med utsatt eksamen etter Studieforskriftens § 28 i realfagsemnene i matematiske fag (emner med MA- og ST-kode) som tilbys ved Institutt for matematiske fag.

I hht studieforskriftens § 25, etter forslag fra Institutt for matematiske fag (IMF), etter saken har vært drøftet i IME-fakultetets Studieutvalg og etter uttalelse fra Studieavdelingen har vært innhentet og lagt til grunn vedtar Dekanus følgende:

For de realfagsemner som tilbys ved IMF (alle emner med emnekodeprefikset MA- eller ST-, unntatt emner som er masteroppgaver), innføres utsatt eksamen etter studieforskriftens § 28 med virkning fom studieåret 2011/2012. Utsatt eksamen for MA- og ST-emnene legges til samme periode som Rektor fastsetter for utsatt eksamen for sivilingeniørstudiet, for tiden uke 32 og 33. Den første utsatte eksamen etter denne ordningen vil altså bli arrangert ca primo august 2012 (i det vi antar at utsatt eksamen for siv.ing.-studiet legges til det tidsrom).

Adgang til utsatt eksamen har de kandidater som i hht studieforskriftens § 28 har adgang til utsatt eksamen, dvs. studenter som har gyldig forfall til avsluttende eksamen og studenter som har møtt til, men ikke bestått, avsluttende eksamen. Studentene som har adgang til avsluttende eksamen må selv melde seg til utsatt eksamen.

I de aktuelle emnene holdes dermed fom studieåret 2011/2012 kun en (1) avsluttende eksamen pr. studieår; lagt til det semesteret emnet undervises.

Som en overgangsordning vil det høsten 2011 bli arrangert en ekstraordinær avsluttende eksamen i alle MA- og ST-emner. Dette for at alle kandidater som er oppe til eksamen våren 2011 skal få en mulighet til å ta eksamen i emnene før neste ordinære eksamen våren 2012.

8.3. **FORSKRIFT OM OPPTAK TIL STUDIER VED
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE
UNIVERSITET (NTNU).**

Fastsatt av Styret ved NTNU 14.09.2010 med hjemmel i Lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler §§ 3-6 og 3-7 og Forskrift av 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Kapittel I - Almennelige bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for opptak til åpne og adgangsregulerte studier ved NTNU:

- studieprogram som er grunnutdanninger, dvs. som bygger på videregående opplæring og ikke har krav om at annen høyere utdanning skal være

gjennomført

- masterprogram som bygger på fullført lavere grad
- videregående studieprogram og andre utdanninger som bygger på ett eller flere emner i høgre utdanning
- studieretninger
- enkeltemner

Regler for opptak til doktorgradsstudier er gitt i egen forskrift for graden philosophiae doctor ved NTNU.

§ 2. Grunnlag for opptak

Overordnede bestemmelser om opptak til høgre utdanning er gitt gjennom

- lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 3-6 og § 3-7 - universitetsloven.
- forskrift av 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet - departementets opptaksforskrift.

Alle opptak til NTNU er basert på generell studiekompetanse, med de tilleggskravene og unntakene som er spesifisert i departementets opptaksforskrift. Krav for opptak til utdanninger som ikke er dekket av departementets forskrift, går fram av NTNUs egen opptaksforskrift.

§ 3. Organisering av opptaket ved NTNU

Rektor foretar alle opptak til NTNU, hvis ikke noe annet er fastsatt i overordnede bestemmelser.

§ 4. Opptakskomiteer

Rektor kan oppnevne opptakskomiteé for et studieprogram eller grupper av studieprogram. Opptakskomiteen foretar da opptaket til det eller de studieprogram. Opptakskomiteen skal ha minst ett medlem med faglig kompetanse i det studieprogrammet eller gruppen av studieprogram komiteen tar opp til og ett medlem fra Studieavdelingen. Studiedirektøren har sekretariatsansvaret for opptakskomiteen.

§ 5. Vedtak om adgangsregulering

NTNUs styre kan regulere adgangen til studieprogram eller enkeltemner ved å fastsette et maksimalt antall studieplasser for opptak når det er nødvendig av kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn, jf. universitetsloven § 3-7 nr. 5. Vedtaket gjelder til og med det kommende studieåret.

§ 6. Kvoter

I et opptak kan NTNUs styre sette av kvoter for kvalifiserte søkere med spesiell bakgrunn når det vedtar adgangsregulering til emnet eller studieprogrammet. En kvote er et bestemt antall studieplasser eller en bestemt andel av studieplassene i opptaket, reservert for søkere som tilfredsstiller nærmere bestemte krav.

Hvis kvoter blir brukt, skal det gjøres kjent for søkerne hva som er kriteriene for å tilhøre kvotene og størrelsen på kvoten(e). Hvis ikke alle studieplassene i en kvote blir fylt, overføres resten av studieplassene til søkere som ikke

oppfyller kvotekriteriet.

§ 7. Rangering basert på karakterer

Når et lokalt opptak ved NTNU bruker gjennomsnittet av bokstavkarakterene for to eller flere emner som rangeringskriterium, skal det regnes ut slik § 40 i studieforskriften angir. Dersom det er nødvendig for å skille søkerne til opptaket, kan utregnet tallekvivalent med én desimal brukes som rangeringskriterium.

§ 8. Søknadsfrister

For søknad til studier der opptaket er organisert gjennom Samordna Opptak, gjelder de nasjonale fristene fastsatt av departementet.

Til opptak som NTNU behandler lokalt, er søknadsfristen kunngjort samtidig med utlysning av opptaket. Rektor fastsetter søknadsfristen.

§ 9. Dokumentasjon og ettersendingsfrist

Søknad om opptak skal sendes i henhold til fastsatt ordning.

Alle opplysninger som er relevante for søknaden, skal dokumenteres. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for at søknaden skal kunne behandles. Dokumentasjonen er attesterte kopier av originaldokumenter.

Dokumentasjon som ikke er mulig å legge ved innen søknadsfristen, kan ettersendes. I søknaden må søkeren angi hvilken dokumentasjon som eventuelt blir ettersendt. For lokale opptak ved NTNU fastsetter rektor ettersendingsfristen. Den kunngjøres samtidig med utlysning av opptaket.

§ 10. Opptaksprøver

Når opptaksprøve brukes, er den enten kvalifiseringsgrunnlag alene eller et tillegg til øvrige opptakskrav. En opptaksprøve kan brukes som rangeringsgrunnlag for opptaket.

Opptaksprøven skal være faglig og metodisk relevant for studiet. De søkerne som består opptaksprøven, skal rangeres i det endelige opptaket. I utlysningen av opptaket skal det informeres om at opptaksprøve brukes.

§ 11. Opptak på bakgrunn av realkompetanse

Rektor kan gi søkere som ikke kan dokumentere generell studiekompetanse og som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til studieprogram eller enkeltemner dersom de på bakgrunn av faglig realkompetansevurdering på fakultetet har nødvendige kvalifikasjoner for studiet de har søkt opptak til. Rektor kan innenfor de retningslinjene departementet har satt, fastsette retningslinjer for å dokumentere realkompetansen og for å behandle søknadene. Når opptaket er basert på realkompetanse, skal eventuelle tilleggskrav ut over generell studiekompetanse være inkludert i realkompetansevurderingen.

Når studenter tatt opp etter realkompetansevurdering har fullført og bestått emner på til sammen minst 60 studiepoeng i det studiet de er tatt opp til, oppnår

de generell studiekompetanse.

§ 12. Dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse

Rektor kan i spesielle tilfeller gjøre unntak fra kravet om generell studiekompetanse for søkere under 25 år dersom søkeren kan dokumentere at det ikke har vært mulig å oppnå generell studiekompetanse på grunn av varig sykdom, funksjonshemming e.l. I slike tilfeller skal fakultetet vurdere kvalifikasjonene i forhold til den utdanningen søkeren ønsker å bli tatt opp til. Søkeren må ha de nødvendige faglige forutsetningene for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse. Rektor fastsetter retningslinjer for slike vurderinger.

§ 13. Utsatt studiestart

Den som foretar opptaket, kan etter søknad gi en student utsettelse på å starte studiet på en tildelt studieplass dersom studenten har svart bekreftende på tilbudet om studieplass. Søknaden kan innvilges dersom studenten er innkalt til førstegangs militær- eller siviltjeneste, er alvorlig syk eller er gravid. Andre tungtveiende grunner kan også gi grunnlag for å innvilge søknaden. De som får innvilget søknad om utsatt studiestart, får reservert studieplassen til neste gang studieprogrammet har ordinær studiestart.

Innen søknadsfristen for neste opptak til studieprogrammet må de som har fått utsatt studiestart, bekrefte bruk av den reserverte studieplassen ved å søke på nytt om opptak. Eventuelle andre prosedyrer er angitt i innvilgelsesbrevet. Den som gir slik bekreftelse, er garantert å få tilbud om studieplass, uansett opptakskrav. For å beholde den tildelte studieplassen må de som bekrefter, likevel følge de samme rutinene som de ordinære søkerne i opptaket, ved å svare at de tar imot studieplassen og møte ved studiestart. De som ikke følger disse rutinene, mister den reserverte studieplassen.

Kapittel II - Opptak regulert av departementets forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger

§ 14. Opptakskrav til grunnutdanninger

Til grunnutdanningene ved NTNU er det krav om generell studiekompetanse. Unntak fra generell studiekompetanse og tilleggskrav ut over generell studiekompetanse for opptak til de enkelte grunnutdanningene, går fram av departementets opptaksforskrift.

Fakultetet fastsetter de spesielle faglige kravene for søkere som er unntatt fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til de kunstfaglige grunnutdanningene bildekunst, utøvende musikk og dansevitenskap, jf. departementets opptaksforskrift § 3-6.

Fakultetet fastsetter kravene i opptaksprøvene for søkerne til bildekunst, utøvende musikk, musikkvitenskap og musikkteknologi, jf. departementets opptaksforskrift § 4-9.

Kapittel III - Opptak der NTNU selv fastsetter opptakskrav og rangering

§ 15. Informasjon om opptakskrav

Opptakskrav for studieprogram er spesifisert i studieprogrammets studieplan. Opptakskrav for enkeltemner er spesifisert i emnebeskrivelsen.

§ 16. Kvoter ved opptak til adgangsregulerte emner

NTNUs styre fastsetter hvor mange plasser på adgangsregulerte emner som skal tilbys nye studenter og studenter som allerede er tatt opp til studier ved NTNU.

Ved opptak til adgangsregulerte emner deles søkerne inn i disse kvotene i rangert rekkefølge:

1. De som har emnet som obligatorisk del av studieprogrammet eller årssstudiet. Studentene må melde seg til undervisning innen de frister/regler som er fastsatt.
2. De som har emnet som valgfri del av sitt studieprogram eller årsstudiet. Studentene må melde seg til undervisning innen de frister/regler som er fastsatt.
3. Alle andre studenter som har søkt om opptak til emnet.

§ 17. Rangering ved opptak til adgangsregulerte emner

Studenter som allerede er tatt opp til studier ved NTNU, rangeres for opptak til adgangsregulerte emner etter disse rangeringsreglene i prioritert rekkefølge:

1. Total studieansiennitet målt i antall studiepoeng i emner vurdert ved NTNU og ekstern utdanning godkjent av NTNU.
2. Gjennomsnittskarakteren for alle emner avlagt ved NTNU.
3. Alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato.

§ 18. Opptak til studieretninger

Fakultetet selv kan fastsette fordeling av opptakstill mellom de enkelte studieretningene i et studieprogram. Fakultetet selv kan fastsette rangeringsregler for opptak til studieretninger i et studieprogram. Rangeringsregler for opptak til studieretninger inngår i studieprogrammets studieplan.

§ 19. Opptakskrav til masterprogram som bygger på fullført lavere grad

For å bli tatt opp til et masterprogram som bygger på en lavere grad, må følgende krav være oppfylt:

- oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende
- bestått vurderinger i minst 80 studiepoeng i fagområdet til den aktuelle mastergraden, spesifisert i studieplanen for det aktuelle masterprogrammet
- oppfylt øvrige opptakskrav fastsatt i studieplanen for masterprogrammet.

Fakultetet kan fastsette særlige faglige minstekrav for opptak til enkelte masterprogram. Der det er opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, kan dette styret fastsette slike faglige minstekrav. Slike krav skal stå i studieplanen.

De som tas opp til et 2-årig masterprogram i teknologi basert på 3-årig ingeniørutdanning, må ha bestått matematikk- og statistikkemner i ingeniørutdanningen med et omfang på minst 30 studiepoeng eller ha tilsvarende utdanning.

§ 20. Kvote ved opptak til masterprogram som bygger på fullført lavere grad

Ved opptak til masterprogram som bygger på fullført lavere grad, skal det for søkere med spesiell bakgrunn være en kvote på inntil 20% av de studieplassene det tas opp til. Kvoten gjelder for søkere som har sitt opptaksgrunnlag i en utdanning som gjør det umulig å rangere dem etter de ordinære rangeringsreglene, f.eks. søkere med utenlandsk utdanning.

§ 21. Rangering til adgangsregulerte masterprogram som bygger på fullført lavere grad

De kvalifiserte søkerne rangeres etter følgende kriterier:

1. Gjennomsnittskaracteren for emnene som utgjør hovedprofilen i bachelorgraden, eventuelt i cand.mag.-graden, og som er det faglige grunnlaget for opptak til masterprogrammet.
2. Studieansiennitet målt i antall studiepoeng.
3. Alder, der eldste rangeres først, basert på fødselsdato.

Kvalifiserte søkere til 2-årige masterprogram i teknologi rangeres etter følgende kriterier:

1. Gjennomsnittskaracter for alle karakterene på vitnemålet for ingeniørutdanningen, der alle karakterer i matematikk- og statistikkemner gis dobbel vekt.
2. Alder, der eldste rangeres først, basert på fødselsdato.

Rektor kan fastsette andre rangeringsregler for opptak til enkelte masterprogram etter forslag fra fakultetet.

§ 22. Opptak til internasjonale masterprogram

NTNUs styre setter av, etter forslag fra fakultetet, kvoter for søkere med opptaksgrunnlag fra utenlandske utdanningsinstitusjoner. NTNUs styre kan, etter forslag fra fakultetet, sette av kvoter for søkere fra bestemte nasjoner og søkere som har garantert studiefinansiering. NTNUs styre kan fastsette at det til bestemte internasjonale masterprogram ikke kan tas opp studenter over en viss alder.

Rektor rangerer søkerne i samråd med fakultetet. Søkere til kvote med norsk/nordisk utdanningsbakgrunn rangeres i samsvar med § 21.

§ 23. Opptak av søkere til grunnutdanning i musikkvitenskap, utøvende musikk og bildekunst

Rektor oppnevner, etter forslag fra fakultetet, en opptakskomité for hver av grunnutdanningene i musikkvitenskap, musikkteknologi, utøvende musikk og bildekunst.

Opptakskomiteene for utøvende musikk og bildekunst avgjør om søkere som

ikke fyller kravet om generell studiekompetanse, fyller de spesielle faglige kravene som gjør dem kompetent for opptaksvurdering, jf. departementets opptaksforskrift § 3-6.

Hver opptakskomiteé kan opprette kommisjoner for å bedømme søkerens prestasjoner i opptaksprøven. Det skal være minst én student i hver kommisjon. Fakultetet fastsetter regler for opptaksprosessen.

Departementet fastsetter om opptaksprøven kun skal brukes som grunnlag for kvalifisering eller om den også skal brukes som grunnlag for rangering.

Hvis opptaksprøven skal brukes som grunnlag for rangering, rangerer opptakskomiteéen alle som består hele opptaksprøven, eventuelt med utgangspunkt i de vurderingene kommisjonene har gjort av faglige kvalifikasjoner og prestasjoner søkerne viste gjennom opptaksprøven.

§ 24. Opptak av søkere til grunnutdanning i dansevitenskap

Fakultetet avgjør om søkere som ikke fyller kravet om generell studiekompetanse, fyller de spesielle faglige kravene som gjør dem kompetent for opptaksvurdering, jf. departementets opptaksforskrift § 3-6.

§ 25. Opptak av søkere til praktisk-pedagogisk utdanning

Regler for opptaket til praktisk-pedagogisk utdanning fastsettes av NTNUs styre.

§ 26. Opptak til profesjonsstudiet i psykologi

Opptaket til profesjonsstudiet i psykologi følger egne regler fastsatt av NTNUs styre.

§ 27. Opptak til yrkesrelaterte videreutdanninger i teknologi og arkitektur

Rektor kan ta opp søkere til enkeltemner i masterstudiene i teknologi og arkitektur, med unntak av masteroppgaven, når disse emnene supplerer og ajourfører kunnskaper og ferdigheter i tilknytning til søkerens yrke. Formålet med opptak etter denne bestemmelsen er etter- og videreutdanning. Søkeren må tilfredsstille de spesielle opptakskravene i tillegg til generell studiekompetanse. Det gis studierett for inntil 30 studiepoeng per studieår.

Rektor kan i dette opptaket ta opp søkere til adgangsregulerte emner i samråd med fakultetet.

§ 28. Opptak til spesialutdanning i teknologi og arkitektur

Rektor kan ta opp søkere til yrkesrelaterte videreutdanninger organisert som spesialutdanning, når søkeren har satt opp plan for utdanningen, planen er godkjent av den som fakultetet har satt som faglig ansvarlig og søkeren fyller opptakskravet fakultetet har satt for den aktuelle spesialutdanningen.

Søkerne må enten ha høyere grads utdanning, sivilingeniør- eller sivilarkitektutdanning eller en kombinasjon av høyere utdanning og relevant yrkespraksis etter regler fastsatt av rektor. Det kan også søkes med bakgrunn i minst fem års

relevant yrkespraksis. Rektor avgjør, i samråd med faglig ansvarlig, om søkerens yrkespraksis er relevant.

Studieretten for en spesialutdanning gis for inntil 6 år.

Kapittel IV - Overgang til andre studieprogram for allerede opptatte studenter

§ 29. Overgang til et åpent studieprogram

De som er tatt opp til et åpent studieprogram ved NTNU, kan få overgang til et annet studieprogram dersom:

- studenten har fått studierett ved NTNU gjennom ordinært opptak, møtt til studiestart og registrert seg på det studieprogrammet han/hun ble tatt opp til
- studieprogrammet studenten søker overgang til, ikke er adgangsregulert
- studenten fyller opptakskravet til studieprogrammet.

Fakultetet kan ut fra faglige hensyn bestemme at det bare er fram til et visst nivå i studieprogrammet det er anledning å komme inn i studieløpet fra et annet studieprogram.

Studenten søker Studieavdelingen om overgang innen registreringsfristen. Den som blir innvilget overgang, mister studieretten på det gamle studieprogrammet og får tildelt studierett på det nye.

§ 30. Overgang til et adgangsregulert studieprogram

Rektor fastsetter, i samråd med fakultetene, hvilke adgangsregulerte studieprogram det skal kunne søkes overgang til for studenter som er tildelt studierett til et studieprogram ved NTNU. Studenter som søker overgang til flere adgangsregulerte studieprogram, må prioritere søknadene. Rektor kan innvilge søknaden dersom

- studenten har fått studierett ved NTNU gjennom ordinært opptak, har møtt til studiestart og registrert seg på det studieprogrammet han/hun ble tatt opp til
- det er kapasitet til å ta opp flere til studieprogrammet totalt, eventuelt avgrenset til det årskurset studenten har søkt overgang til
- studenten fyller opptakskravet til studieprogrammet.

Rektor fastsetter frist for å søke om overgang. Fakultetet kan ut fra faglige hensyn bestemme at det bare er fram til et visst nivå i studieprogrammet det er anledning å komme inn i studieløpet fra et annet studieprogram.

Er det flere som søker overgang til et studieprogram enn programmet har kapasitet til, rangeres søkerne etter

- sine konkurransepoeng fra det ordinære opptaket dersom overgangen skjer i det første studieåret i studieløpet
- reglene i § 17 dersom overgangen skjer fra og med det andre studieåret i studieløpet.

Den som blir innvilget overgang, mister studieretten på det gamle studieprogrammet og får tildelt studierett på det nye.

Studenter som ønsker overgang til et studieprogram som ikke dekkes av denne overgangsordningen, må søke opptak gjennom de ordinære opptaksordningene.

Kapittel V - Opptak til norskkurs for utlendinger

§ 31. Opptak til norskkurs for utlendinger

1. Sommerkurs

Sommerkursene er primært beregnet på utvekslingsstudenter fra EU. Kurs tilbys på begynnernivå (tilsvarende trinn 1) og mellomnivå (tilsvarende trinn 2). Opptak og rangering av søkere til kurset skjer i henhold til de til enhver tid gjeldende retningslinjer gitt fra EU og SIU.

2. Trinndelte kurs

Følgende søkergrupper kan søke til alle trinndelte kurs: vitenskapelige ansatte på opphold av minst 1 års varighet, ektefeller/samboere av fast vitenskapelige ansatte, ph.d.stipendiater, samt internasjonale masterstudenter og utvekslingstudenter på opphold i minst 2 semester (9 mnd).

Vitenskapelige ansatte (inklusive ph.d.stipendiater, post.doc. etc.) tilbys plass på kurs mot internfakturering av institutt/fakultet. Det sammen gjelder ektefeller/samboere. Øvrige søkere kan søke til trinn 2, 3, og 4.

Rangering av søkere til trinndelte norskkurs som er tilknyttet NTNU

Rangering av søkere til trinn 1

1. Alle vitenskapelige ansatte (inklusive ph.d.stipendiater, post.doc. etc) på opphold av minst 1 års varighet garanteres plass så fremt instituttet/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
2. Alle ektefeller/samboere til faste vitenskapelige ansatte tilbys plass, så fremt de fyller minimumskravene til opptak, med unntak av språkkravene og institutt/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
3. Internasjonale studenter (internasjonale masterstudenter/utvekslingsstudenter) som ikke tidligere har gjennomført et av NTNUs språkkurs i norsk for fremmedspråklige, prioriteres for plass. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.
4. Internasjonale studenter som tidligere har gjennomført kurs uten bestått karakter. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.

Rangering av søkere til trinn 2 og 3

1. Alle vitenskapelige ansatte (inklusive ph.d.stipendiater, post.doc. etc) på opphold av minst 1 års varighet garanteres plass så fremt instituttet/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
2. Alle ektefeller/samboere til faste vitenskapelige ansatte tilbys plass, så fremt de fyller minimumskravene til opptak, med unntak av språkkravene og institutt/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
3. Internasjonale studenter (internasjonale masterstudenter/utvekslingsstudenter) som ikke tidligere har gjennomført et av NTNUs språkkurs i norsk for fremmedspråklige, prioriteres for plass. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.
4. Internasjonale studenter som tidligere har gjennomført et av NTNUs språk-

kurs, rangeres etter karakter på foregående kurs. Søkere med stryk på foregående trinn, men med bestått innplasseringstest, rangeres etter karakter. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.

TIME-studenter er garantert plass på trinn 1,2 og 3.

Rangering av søkere til trinndelte norskkurs trinn 2 og 3 som ikke er tilknyttet NTNU

Søkerne rangeres etter antall avlagte studiepoeng.

Rangering av søkere til trinn 4

1. Søkerne rangeres etter karakter på foregående trinn. Ved karakterlikhet foretas loddtrekning. Søkere med direkte innplassering til trinn 4 på bakgrunn av enten Norsk språktest eller alternativ fagplan i norsk videregående skole, rangeres etter resultat. Søkere med Norsk språktest på høyere nivå må ha minimum 450 poeng eller karakteren Bestått for å kvalifisere direkte til trinn 4.

3. Kortkurs for NTNU-tilknyttede

Følgende søkergruppe kan søke til dette tilbudet: vitenskapelige ansatte på opphold av minst 1/2 års varighet, ektefeller til vitenskapelige ansatte, ph.d.stipendiater, samt internasjonale masterstudenter og utvekslingsstudenter på opphold i minst 3 måneder.

Rangering av søkere til kortkurs

1. Utvekslingsstudenter på inntil 5 måneders opphold prioriteres.
2. Øvrige plasser fordeles etter loddtrekning.

4. Generelt om rangering av søkere til alle kurs

Søkere som ikke tidligere har vært tatt opp til et av de ovenstående kurs, gis prioritet ved opptak. Ektefeller/samboere samt søkere som ikke er tilknyttet NTNU, kan kun vurderes for opptak dersom tilstrekkelig dokumentasjon foreligger, og søkeren oppfyller minimumskravene for opptak ved NTNU, med unntak av språkravene.

Søkere som ikke har oppholdstillatelse i Norge, kan ikke søke om plass på kursene.

Søkere som er ansatt ved NTNU må legge ved bekreftelse på at institutt/fakultet vil dekke kostnaden for den ansattes kursplass. Det samme gjelder ektefelle/samboere. Ansatte ved NTNU og ektefeller/samboere hvor institutt/fakultet ikke vil dekke kostnaden for kursplass, vil ikke bli tilbudt opptak.

Søkere med kortkurs fra NTNU kan ikke søke seg inn på trinn 1 i de trinndelte kursene.

Kapittel VI - Ikrafttredelse

§ 32. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 07.12.2005 nr. 1686 om opptak til studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Sist oppdatert 18. mai 2006 av Lovdata

8.4 UTDRAG FRA LOV OM UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

Loven trådte i kraft **1.8.2005**. Enkeltparagrafer har siden vært gjenstand for endringer. Av lovens kapitler er det særlig kapitlene 3 til 5 det som har direkte relevans for studentenes “daglige liv” ved universitetet. Disse er gjengitt nedenfor.

Hele loven finnes her:

<http://www.lovdatab.no/all/nl-20050401-015.html>

Her framgår også når enkelte paragrafer evt er endret.

Utdrag fra loven:

Kapittel 3. Faglige bestemmelser - akkreditering

§ 3-1. Akkreditering av studietilbud og institusjoner

(1) Akkreditering forstås i denne lov som en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon og de studier denne tilbyr, fyller et gitt sett av standarder. Akkrediteringen skal baseres på evaluering foretatt av eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. Akkreditering er en forutsetning for at en institusjon kan tilby utdanninger som er etablert med hjemmel i §§ 3-2 og 3-3.

(2) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og fastsetting av standarder som skal legges til grunn for akkrediteringen.

(3) Hvis NOKUT finner at en institusjon ikke lenger oppfyller vilkårene for akkreditering, skal det gis en frist for å rette forholdene. Hvis vilkårene for akkreditering fortsatt ikke er til stede, skal NOKUT trekke akkrediteringen tilbake.

§ 3-2. Grader, yrkesutdanninger og titler

(1) Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger en institusjon kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner. Departementet kan gi forskrift om krav til høyere grad og om omfang av selvstendig arbeid i høyere grad.

(2) Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger.

(3) Departementet kan fastsette at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad.

(4) En institusjon som har rett til å gi doktorgrad eller tilsvarende, kan på de samme fagområder tildele graden æresdoktor (doctor honoris causa) for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats, eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen eller kunsten.

(5) Departementet kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av titler som uriktig gir inntrykk av å være av samme karakter som titler som er beskyttet

etter første eller fjerde ledd, eller som på en misvisende måte er egnet til å forveksles med disse.

(6) Den som forsettlig eller uaktsomt tildeler eller bruker en tittel, alene eller som del av en annen tittel, uten å ha rett til dette etter første eller fjerde ledd, eller i strid med bestemmelse gitt i medhold av femte ledd, straffes med bøter.

§ 3-3. Faglige fullmakter

(1) Institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3-2.

(2) Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3-2. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, bestemmer de selv hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 3-2. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad, fastsetter departementet slike bestemmelser.

(3) Styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.

(4) Fullmakter etter første og annet ledd kan trekkes tilbake av departementet dersom institusjonene ikke har et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring, jf. § 1-6.

§3.4 Generell godkjenning

NOKUT avgjør, etter søknad fra enkeltpersoner, om utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under loven, skal gis generell godkjenning slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

§ 3.5 Godskriving og faglig godkjenning

(1) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

(2) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, kan gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.

(3) Universiteter og høyskoler som er akkrediterte etter denne lov avgjør selv søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevn god med utdanning som tilbys ved den enkelte institusjon. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

(4) I særlige tilfeller kan godkjenning etter tredje ledd gis helt eller delvis på

grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.

(5) NOKUT har ansvar for å formidle informasjon om institusjonenes vedtak om godkjenning av høyere utdanning etter tredje ledd og skal legge til rette for en samordnet nasjonal praksis. Departementet kan i forskrift gi regler om NOKUTs ansvar og myndighet.

(6) For vurdering av utenlandsk doktorgrad i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved institusjonen, kan styret ved institusjonen fastsette at søkeren skal betale et vederlag som dekker institusjonens utgifter for vurderingen.

(7) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

§ 3-6 Krav for opptak til høyere utdanning

(1) Det generelle grunnlag for opptak som student (generell studiekompetanse) er fullført og bestått norsk videregående opplæring med de krav til fagsammensettning og timefordeling som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning eller kombinasjon av utdanning og yrkespraksis skal være generelt opptaksgrunnlag. Institusjonen skal vurdere om søkere har kvalifikasjoner likeverdig med de fastsatte krav for opptak.

(2) Institusjonene kan gi søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til enkeltstudier dersom de på grunnlag av realkompetanse har de nødvendige kvalifikasjoner for vedkommende studium. Departementet kan gi nærmere regler om dokumentasjon, saksbehandling og eventuell samordning.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra bestemmelsen om generell studiekompetanse for søkere under 25 år.

(4) Departementet kan i forskrift unnta enkelte studier eller fag fra kravene til generell studiekompetanse.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig.

(6) Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i andre, tredje eller fjerde ledd.

(7) Styret kan fastsette faglige minstekrav ved opptak til høyere grads studier.

§ 3-7. Studentopptak

(1) Departementet kan gi forskrift om nasjonal samordning av opptak.

(2) Departementet kan gi forskrift om klagebehandling og rangering av søkerne.

(3) Det skal være eget opptak til høyere grads studier.

(4) Departementet kan fastsette adgangsregulering når det er nødvendig etter en samlet vurdering av utdanningen i landet.

(5) Når kapasitetshensyn eller ressursshensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet.

(6) Bruk av falske vitnemål eller andre falske dokumenter er forbudt. Tilsvarende gjelder for dokumenter utstedt fra falske institusjoner. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om hva som anses som falske

vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner etter denne bestemmelsen.

(7) Dersom en institusjon under denne lov, NOKUT eller Samordna opptak oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, skal de gjensidig informere hverandre etter at forholdet er anmeldt til politiet. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om informasjonsutvekslingen mv.

(8) Den som har søkt opptak eller godkjenning etter §§ 3-4 og 3-5 ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, vil få nevnte papirer inndratt og vil ikke gis opptak eller få godkjent utdanning i inntil ett år. Vedtak om inndragning og vedtak om karantenetid etter denne bestemmelse treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd med to tredels flertall. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(9) Dersom en institusjon har rekruttert utenlandske studenter ved å benytte eksterne formidlingstjenester, har institusjonen ansvar for

a) at studentene har fått tilfredsstillende informasjon om de studier vedkommende er opptatt til, herunder om studiets oppbygging, hvilken tid studiet er normert til og hvilke faglige krav som stilles

b) at studentene har fått tilfredsstillende informasjon om de studier vedkommende er opptatt til, herunder om studiets oppbygging, hvilken tid studiet er normert til og hvilke faglige krav som stilles.

c) å være informert om på hvilken måte studenten er rekruttert og på hvilke betingelser tjenesten er tilbudt studenten.

§ 3-8. Undervisning

(1) Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

(2) Forelesninger er som hovedregel offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, eller det er fastsatt egenbetaling for det aktuelle fag eller studium, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.

§ 3-9. Eksamen og sensur

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad.

(3) Den muntlige del av eksamener og prøver skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen eller prøven tilsier noe annet. Styret kan gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende hensyn taler for det.

(4) Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det

ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift etter sjuende ledd fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.

(5) Ved ny sensurering etter §§ 5-2 og 5-3 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

(6) Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

(7) Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 3-2 annet ledd må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til avdeling eller grunnenhet å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 3-10. Rett til å gå opp til eksamen

(1) Den som oppfyller kravene til opptak, jf. § 3-6, og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også studenter som ikke er opptatt ved faget eller studiet.

(2) Oppmelding etter denne paragraf kan nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis.

(3) Styret gir forskrift om adgangen til å gå opp til eksamen, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for kandidater som går opp til eksamen uten å være tatt opp som student.

(4) Styret kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til vedkommende studium, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen eller eventuell egenbetaling fastsatt for studiet eller faget. Departementet kan gi forskrift om egenbetaling etter denne bestemmelsen.

§ 3-11. Vitnemål

(1) Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement. NOKUT kan gi retningslinjer for innholdet i Diploma Supplement.

(2) Den som ikke har avsluttet utdanning, skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.

(3) For en kandidat som går opp til eksamen etter § 3-10 første ledd annet punktum, skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som er tatt opp ved studiet.

(4) Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner, jf. § 3-2 første ledd.

(5) Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold

av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.

Kapittel 4. Studentenes rettigheter og plikter

§ 4-1. Studentorgan

(1) Studentene ved universiteter og høyskoler kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette studentorgan for denne.

(2) Ved valg til organ som nevnt i første ledd skal det avholdes urnevalg blant studentene, med mindre det i allmøte enstemmig er bestemt noe annet. Et vedtak om annen valgordning enn urnevalg gjelder kun for første påfølgende valg.

(3) Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan.

(4) Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå.

§ 4-2. Utdanningsplan

Mellom institusjonen og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.

§ 4-3. Læringsmiljø

1) Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

(2) Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for

a) at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.

b) at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inn klima og luftkvalitet.

c) at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.

d) at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.

e) at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.

f) at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.

g) at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.

h) at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.

i) at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til læringsmiljøet.

- (3) Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i første og annet ledd blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.
- (4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.
- (5) Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.
- (6) Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i annet ledd overholdes. Arbeidsmiljøloven kapittel 18 om tilsyn og tvangsmidler mv. gjelder tilsvarende så langt det passer. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om tilsyn og tvangsmidler for å fremme overholdelse av denne paragraf.

§ 4-4. Studentenes representasjon i institusjonens organer

- (1) Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett.
- (2) Bestemmelsen i første ledd kan fravikes dersom det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet.

§ 4-5. Rett til fødselspermisjon

- 1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. I permisjonsperioden har studenten fortsatt status som student ved institusjonen og har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Departementet kan gi forskrift om studenters adgang til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel. Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 og § 12-7 gjelder så langt de passer.
- (2) Universiteter og høyskoler skal legge til rette for at studenter som er i permisjon etter første ledd, kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 4-6. Studentenes taushetsplikt

En student som i studiesammenheng får kjennskap til noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Institusjonen skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av de studenter dette er aktuelt for.

§ 4-7. Annullering av eksamen eller prøve

- (1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis studenten
 - a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
 - b) har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.
- (2) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere godskrivning eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.
- (3) Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd.
- (4) Adgangen til annullering foreldes ikke.
- (5) Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdslovens kap. 13.
- (6) Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.
- (7) Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet kan gi nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

§ 4-8. Utestenging og bortvisning

- 1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket.
- (2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisopplæring og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.
- (3) En kandidat som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, kan ved vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved insti-

tusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Kandidaten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

§ 4-9. Utestenging grunnet straffbare forhold - politiattest

(1) I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest ved opptak til, eller underveis i studiet.

(2) Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep, grove voldsforbrytelser eller straffbare forhold vedrørende besittelse og bruk eller omsetning av narkotiske stoffer eller medikamenter. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

(4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i annet ledd, jf. åttende ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, klienter, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

(5) En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret selv eller institusjonens klagenemnd, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Lederen skal fylle de lovbestemte kravene til lagdommer, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.

(7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisopplæring er reist i den nasjonale nemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(8) Kongen gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av første ledd, om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging, og om saksbehandlingen.

§ 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering

(1) Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.

- (2) Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.
- (3) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.
- (4) Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.
- (5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.
- (6) Departementet gir forskrift om skikkethetsvurdering i de enkelte utdanninger.

§ 4-11. Domstolsprøving av vedtak om bortvisning eller utestenging

- (1) Studentene kan bringe vedtak om bortvisning, utestenging og skikkethetsvurdering inn for prøving ved tingretten i den rettskrets institusjonens administrasjon har sitt sete. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger.
- (2) Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet, herunder også honorar til saksøkers advokat.
- (3) Retten kan prøve alle sider av vedtaket.

Kapittel 5. Klage

§ 5-1. Klagenemnd og særskilte nasjonale klageorgan

- (1) Universiteter og høyskoler skal opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene.
- (2) Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.
- (3) Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.
- (4) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.
- (5) Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.
- (6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.
- (7) Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder.

§ 5-2. Klage over formelle feil ved eksamen

- (1) Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller institusjonens klagenemnd.
- (2) Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastset-

- ting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 5-3.
- (3) Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
- (4) Finner styret eller klagenemnden at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 5-3. Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse

- (1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse, dersom studenten får meddelt karakteren elektronisk og kan fremsette krav om begrunnelse på tilsvarende måte, fremsettes innen én uke fra karakteren ble kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.
- (2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.
- (3) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakterer er fastsatt.
- (4) En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.
- (5) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.
- (6) Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

